

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KRZESZÓW NA LATA 2016 - 2022

KRZESZÓW 2018

Dokument powstał na zlecenie:

Gminy Krzeszów

w oparciu o społeczną diagnozę problemów i potrzeb w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego **Gminy Krzeszów**.

Opracowujący:

firma hIT projekt

we współpracy z Urzędem Gminy w Krzeszowie.

Krzeszów, kwiecień/maj 2016 r.

Strategia Rozwoju Gminy Krzeszów na lata 2016 - 2022

I. WSTĘP	5
1. Cel i zakres opracowania.....	5
CZĘŚĆ I.....	9
DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA	9
Czyli gdzie jesteśmy dziś?	9
II. LOKALIZACJA	10
1. Położenie	10
2. Podział administracyjny	11
III. DANE DEMOGRAFICZNE.....	15
1. Liczba ludności.....	15
IV. GOSPODARKA I RYNEK PRACY	19
1. Rynek pracy, bezrobocie	19
2. Przedsiębiorczość.....	21
3. Tereny inwestycyjne.....	27
4. Rolnictwo i leśnictwo.....	28
V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	30
1. Infrastruktura drogowa	30
2. Infrastruktura wodna, kanalizacyjna oraz gazowa	32
2.1. Sieć wodociągowa.....	32
2.2. Sieć kanalizacyjna	33
2.3. Sieć gazowa.....	35
3. Gospodarka odpadami	36
4. Internet	38
VI. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	41
1. Oświata i edukacja.....	41
2. Służba zdrowia	43
3. Pomoc społeczna	44
4. Budownictwo mieszkaniowe.....	45

5. Kultura.....	48
6. Turystyka i sport.....	50
VII. ANALIZA POTRZEB i PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH/BADANIE ANKIETOWE.....	54
VIII. ANALIZA SWOT GMINY KRZESZÓW	61
CZĘŚĆ II.....	66
ANALIZA STRATEGICZNA	66
IX. WIZJA I CELE STRATEGICZNE.....	67
1. Wizja rozwoju Gminy Krzeszów	67
2. Cele strategiczne.....	69
3. Rodzaje przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Strategii	74
X. FINANSOWANIE	77
XI. MONITORING	79
ZAŁĄCZNIK NR 1	84
ZAŁĄCZNIK NR 2	85
ZAŁĄCZNIK NR 3	86

I. WSTĘP

1. Cel i zakres opracowania.

Strategia rozwoju lokalnego stanowi jeden z podstawowych elementów planowania strategicznego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, formułującego cele i działania niezbędne do realizacji i wynikające z obecnej sytuacji i warunków panujących na obszarze obowiązywania strategii. Etapy budowania strategii tworzą proces, który powinien prowadzić do wyselekcjonowania kluczowych problemów i określenia strategicznych obszarów działania gminy w ściśle określonym czasie. W ten sposób podstawowym założeniem opracowywanej strategii było planowanie strategiczne, jako proces prowadzący do opracowania strategicznego działania gminy w okresie przyszłym, a nie ograniczenie się do samego stworzenia strategii, jako dokumentu.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest dokonanie aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Krzeszów z perspektywą jej realizacji do roku 2022. Inicjatorem rozpoczęcia prac nad aktualizacją obowiązującej Strategii dla Gminy Krzeszów był Wójt Gminy Krzeszów. W procesie formułowania okresu obowiązywania strategii kierowano się terminami realizacji kluczowych programów i dokumentów strategicznych mających bezpośredni wpływ na możliwości realizacji działań i przedsięwzięć na terenie gminy Krzeszów. W tym przypadku w głównej mierze uwzględniono oddziaływanie Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego oraz Strategii Europa 2020, która na obszarze województw podkarpackiego realizowana jest m.in. poprzez Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020. Jest to jeden z kluczowych programów w dużej mierze tworzący podstawy i warunki finansowe do realizacji wielu zaplanowanych działań i przedsięwzięć w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju dla Gminy Krzeszów.

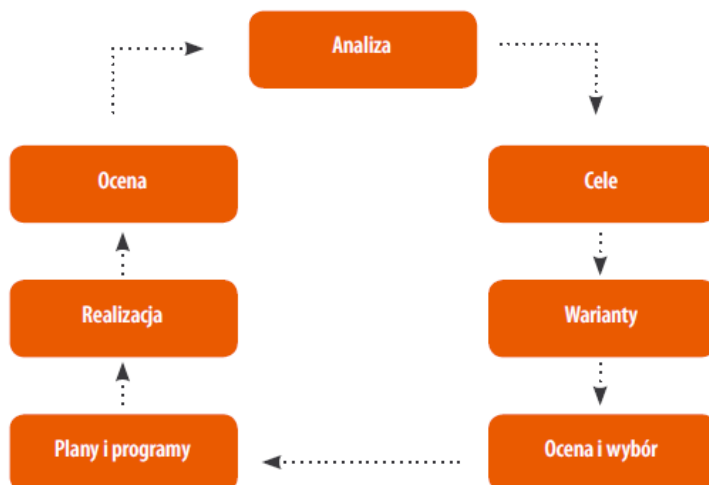
Obszarem obowiązywania strategii jest teren administracyjny Gminy Krzeszów. Okres obowiązywania strategii obejmuje lata 2016 – 2022, w głównej mierze wynikający z technicznej możliwości szczegółowego planowania i określania celów strategicznych, jak również z możliwości finansowego wsparcia z RPO WP na lata 2014 – 2020 z perspektywą realizacji o dodatkowe dwa lata, tj., do roku 2022.

Metodologię opracowanej strategii oparto o analizę stanu obecnego i obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Krzeszów, na podstawie Części I - Diagnostyki Społeczno – Gospodarczej oraz wyznaczenia obszarów strategicznego działania (planowanie strategiczne) w Części II Analizy strategicznej. W ten sposób metodologia budowanej strategii opiera się na metodologii projektowej: analizie problemów, celów i rezultatów, do jakich zmierzać będą działania i zaplanowane przedsięwzięcia w okresie realizacji strategii 2016 – 2022.

Metodologia opracowania strategii

Proces budowanej Strategii Rozwoju dla Gminy Krzeszów oparto o wytyczne poradnika „*Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej*”.

W procesie planowania strategicznego i budowy struktury strategii wykorzystano proces budowania i realizacji strategii (wyszczególnienie etapy budowania strategii) według poniższego schematu.

Rysunek 1. Proces budowania i realizacji strategii

Metodologia budowania strategii opiera się na opracowaniu aktualnej diagnozy społeczno - gospodarczej Gminy Krzeszów (Część I) oraz analizy strategicznej i planowania strategicznego (Część II).

I. Diagnoza społeczno – gospodarcza Gminy Krzeszów

Pierwsza część opracowania obejmuje szczegółową diagnozę społeczno – gospodarczą Gminy Krzeszów obejmującą analizę sektorów i warunków obecnie panujących w zakresie: lokalizacji, demografii, gospodarki i rynku pracy oraz infrastruktury technicznej i społecznej. Pierwszą część strategii podsumowuje analiza SWOT opracowana w dziewięciu strategicznych obszarach działania Gminy:

- transport – komunikacja – położenie;
- mieszkalnictwo – ludność – rynek pracy;
- infrastruktura publiczna;
- turystyka – rekreacja – wypoczynek – kultura – ngo – sport;
- przedsiębiorczość – rolnictwo;
- zdrowie – pomoc społeczna – bezpieczeństwo;
- oświata.

W pierwszej części uwzględniono również analizę potrzeb i problemów wskazywanych bezpośrednio przez mieszkańców gminy Krzeszów. W tym celu analizę oparto o badanie ankietowe prowadzone wśród mieszkańców gminy, jak również, poprzez organizowane

spotkanie z mieszkańcami, radnymi i sołtysami Gminy Krzeszów. W załączniku Nr 1 zawarto wzór ankiety kierowanej do mieszkańców. W załączniku Nr 2 zawarto informacje z organizowanych warsztatów pn. „**DOTACJE NA PROJEKTY INWESTYCYJNE DLA SAMORZĄDÓW W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2014 – 2020**” organizowanych dla radnych, sołtysów i mieszkańców Gminy Krzeszów w dniu 15 stycznia 2016 r.

II. Analiza strategiczna

Drugą część strategii tworzy obszar strategicznego planowania i formułowania celów, jakie zakładane są do realizacji w okresie obowiązywania strategii. Analiza strategiczna obejmuje formułowanie wizji i celów strategicznych w oparciu o analizę:

- a. Wyników z diagnozy społeczno - gospodarczej
- b. Otoczenia – strategie i programy oddziałujące na planowanie strategiczne w gminie, w tym:
 - Strategia EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
 - Strategia Rozwoju Kraju 2020;
 - Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020;
 - Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).
- c. Programy i źródła finansowania zewnętrznego
- d. Planowane projekty i przedsięwzięcia w perspektywie realizacji strategii
- e. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Krzeszów na lata 2016 – 2023.

III. Konsultacje społeczne

Proces konsultacji społecznych rozpoczął się już w momencie formułowania diagnozy społeczno – gospodarczej, w której na podstawie badania ankietowego wśród mieszkańców i spotkania z mieszkańcami (warsztaty w dniu 15 stycznia 2016 r.) określono kluczowe problemy i potrzeby mieszkańców. Ponadto na potrzeby Analizy Strategicznej zorganizowano warsztaty dla radnych, sołtysów, wóldarzy i pracowników UG w Krzeszowie oraz mieszkańców pn. „Dotacje na projekty inwestycyjne dla samorządów w okresie programowania 2014 – 2020”. Zakończeniem procesu budowania/aktualizowania strategii jest poddanie jej konsultacjom społecznym i ocenie mieszkańcom oraz lokalnym liderom społecznym. W tym zakresie projekt strategii został poddany ocenie i analizie, poprzez umieszczenie projektu strategii na stronie Gminy Krzeszów www.krzeszow.pl.

IV. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z wymogami Strategia Rozwoju Gminy Krzeszów na lata 2016 – 2022 nie została poddana strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Wymagane wnioski zostały złożone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rzeszowie.

OPIS ETAPÓW FORMUŁOWANIA STRATEGII

Metodologia opracowania strategii opiera się na elementach zarządzania strategicznego, które obejmowały etapy: planowania, finansowania, monitoringu, wdrażania i ewaluacji, zgodnie z powyżej zamieszczonym schematem.

PLANOWANIE

Planowanie daje podstawę do kontroli i zarządzania rozwojem (na podstawie poradnika „*Planowanie strategiczne - Poradnik dla pracowników administracji publicznej*”), pozwala również skonstruować cele i dążyć do ich realizacji, w ściśle określonych warunkach i określonym środowisku. Planowanie strategiczne definiuje etapy i warunki rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, tworzy listę planowanych działań prowadzących do założonego celu nadrzędnego, dostosowanego do potrzeb i warunków danej społeczności lokalnej.

FINANSOWANIE

Finansowanie stanowi nieodłączny element planowania i realizacji poszczególnych działań w trakcie projektowania, wdrażania i realizacji strategii. Na etapie samego planowania obejmuje projektowanie założeń finansowych i przewidzianych środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć. Szczegółowe harmonogramy finansowe tworzone są dopiero na poziomie planów wdrażania, programów operacyjnych czy poszczególnych projektów. Jednak zdefiniowanie i określenie znaczenia realizacji poszczególnych celów i działań dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy powinno mieć umiejscowienie również w wartościach planowanych wydatków i budżetów dla poszczególnych obszarów strategicznych.

MONITORING

Prawidłowe budowanie strategii i jej planowanie powinno uwzględniać etap monitoringu. Jest to system wskaźników definiujących i weryfikujących określone w strategii cele, a w głównej mierze weryfikację docelowego stanu, poprzez weryfikację stanów przejściowych, kontrolnych. Etap monitoringu zakłada przedstawienie form i podstawę badania z określeniem źródła pozyskiwania danych.

WDRAŻANIE

Docelowy punkt realizacji strategii – oparty o ogólne założenia strategiczne rozpisane w okresie długofalowym, często kilkuletnim.

EWALUACJA

Rodzaje ewaluacji ze względu na moment ich przeprowadzenia wyróżniamy:

- ewaluacja *ex-ante* – przeprowadzana jest w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektu,
- ewaluacja *on-going* – ma miejsce w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są korekty,
- ewaluacja *ex-post* – po zakończeniu wdrożenia.

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

Czyli gdzie jesteśmy dziś?

II. LOKALIZACJA

1. Położenie

Gmina Krzeszów położona jest w północnej części województwa podkarpackiego oraz południowo-wschodniej części powiatu nizańskiego, graniczy z województwem lubelskim. Gmina leży w rejonie Zapadliska Przedkarpackiego, w zlewni rzeki San. Od południa graniczy z gminami Kuryłówka, Leżajsk i Nowa Sarzyna, od strony zachodniej z gminą Nowa Sarzyna i Rudnik nad Sanem, od północnej z gminami Ulanów i Harasiuki, z kolei od wschodu z gminami Potok Górny (powiat Biłgoraj, woj. lubelskie) i Kuryłówka.

Rysunek 2 Mapa województwa podkarpackiego

2. Podział administracyjny

Powierzchnia gminy Krzeszów wynosi 6 232 ha (62 km²), co stanowi około 8% powierzchni powiatu nizańskiego, (z czego wynika, iż jest najmniejszą z gmin wchodzących w skład tego powiatu) oraz 0,35% województwa podkarpackiego.

Tabela 1. Powierzchnia gmin powiatu nizańskiego

Jednostka terytorialna	ogółem w ha		ogółem w km ²	
	2014	udział % w powierzchni powiatu	2014	udział % w powierzchni powiatu
	ha	%	km ²	%
Powiat nizański	78 564	100%	786	100%
Harasiuki	16 817	21%	169	22%
Nisko	14 237	18%	142	18%
Jeżowe	12 393	16%	124	16%
Ulanów	11 937	15%	119	15%
Jarocin	9 079	12%	91	12%
Rudnik nad Sanem	7 869	10%	79	10%
Krzeszów	6 232	8%	62	8%

Źródło: GUS BDL

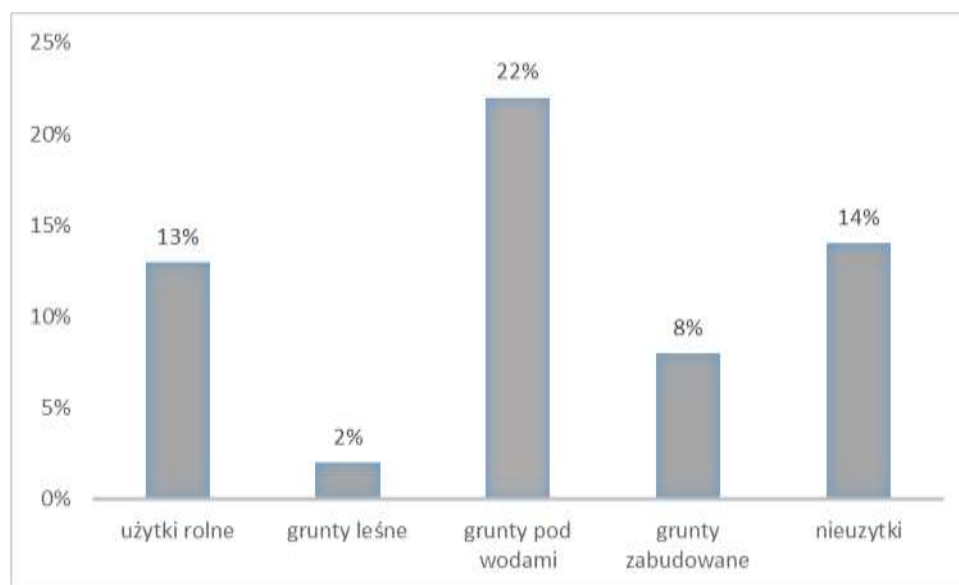
Pomimo niskiego udziału w zajmowanej powierzchni powiatu nizańskiego, gmina Krzeszów wyróżnia się większym udziałem terenów przeznaczonych na uprawę roli, jest to 13% (5109 ha) w skali całego powiatu. Charakteryzuje się dużą powierzchnią obszarów wodnych, które stanowią 22% (226 ha) powierzchni powiatu. Lasy w strukturze powierzchni gruntów gminy wynoszą 2 % (612 ha), a grunty zabudowane i zurbanizowane 8 % (222 ha). Znaczący procent powierzchni gminy zajmują nieużytki – 14% (62ha), czyli tereny gotowe do nowych inwestycji dla rozwoju gminy i społeczności lokalnej.

Tabela 2. Udział powierzchni gruntów wg kierunków wykorzystania

Jednostka terytorialna	użytki rolne razem		grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem		grunty pod wodami razem		grunty zabudowane i zurbanizowane razem		nieużytki	
	2014	udział % do powiatu	2014	udział % w pow. powiatu	2014	udział % w pow. powiatu	2014	udział % w pow. powiatu	2014	udział % w pow. powiatu
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Powiat nizański	39 983	100%	34 305	100%	1 024	100%	2 761	100%	444	100%
Harasiuki	7 027	18%	9 082	26%	129	13%	376	14%	199	45%
Jarocin	4 819	12%	3 947	12%	54	5%	218	8%	38	9%
Jeżowe	8 206	21%	3 880	11%	21	2%	277	10%	9	2%
Krzeszów	5 109	13%	612	2%	226	22%	222	8%	62	14%
Nisko	5 478	14%	7 669	22%	198	19%	808	29%	49	11%
Rudnik nad Sanem	2 989	7%	4 181	12%	178	17%	488	18%	33	7%
Ulanów	6 355	16%	4 934	14%	218	21%	372	13%	54	12%

Źródło: GUS BDL

Rysunek 3. Udział powierzchni gruntów wg kierunków wykorzystania

Źródło: GUS BDL

Mała powierzchnia gminy Krzeszów w stosunku do pozostałych gmin powiatu nizańskiego – nie wpływa na zakres zagospodarowanych terenów. W całkowitej powierzchni gminy największy udział - 8% (173 ha) stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – drogi. Następnie sytuują się tereny mieszkaniowe, zajmujące 3% (17 ha) powierzchni gminy w skali powiatu. Grunty sklasyfikowane jako „inne zabudowane”,

stanowią z kolei 8% (14 ha) całości, a tereny rekreacyjne i wypoczynku 7% (6 ha). Najmniejszy udział w powierzchni gminy stanowią tereny przemysłowe, których jest 2% (2 ha) w skali powiatu.

Powyższa analiza powierzchni wykorzystywanych na terenie gminy gruntów definiuje gospodarczy charakter badanego obszaru, gdzie dominują grunty zabudowane, w szczególności w zakresie terenów mieszkaniowych i komunikacyjnych. Gmina stanowi dla swoich mieszkańców „strefę sypialnianą”, większość ludności w wieku produkcyjnym do pracy zawodowej dojeżdża do ośrodków miejskich znajdujących się w powiecie nizańskim, stalowowolskim, biłgorajskim, janowskim i leżajskim.

Tabela 3 Zagospodarowanie terenów gmin powiatu nizańskiego

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe		grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe		grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane		grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku		grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	
	2014		2014		2014		2014		2014	
	ha	udział %	ha	udział %	ha	udział %	ha	udział %	ha	udział %
Powiat nizański	514	100%	90	100%	180	100%	87	100%	1 534	100%
Harasiuki	12	2%	0	0%	21	12%	12	14%	269	18%
Jarocin	14	3%	3	3%	8	4%	7	8%	180	12%
Jeżowe	9	2%	0	0%	17	9%	7	8%	225	15%
Krzeszów	17	3%	2	2%	14	8%	6	7%	173	11%
Nisko	277	54%	49	54%	70	39%	33	38%	251	16%
Rudnik nad Sanem	154	30%	28	31%	33	18%	9	10%	192	13%
Ulanów	31	6%	8	9%	17	9%	13	15%	244	16%

Źródło: GUS BDL

Podział administracyjny gminy Krzeszów to dwanaście sąsiadujących ze sobą sołectw: Koziarnia I, Koziarnia II, Krzeszów, Krzeszów Dolny, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska, Kamionka Dolna, Kamionka Górna, Bystre, Łazów, Kustrawa, Sigielki.

Tabela 4 Powierzchnia sołectw gminy Krzeszów

Nazwa sołectwa	Powierzchnia km ²
Koziarnia I	3,5
Koziarnia II	3,0
Krzeszów	2,2
Krzeszów Dolny	5,7
Podolszynka Ordynacka	3,6

Podolszynka Plebańska	2,8
Kamionka Dolna	5,3
Kamionka Górna	7,4
Bystre	10,7
Łazów	9,3
Kustrawa	4,1
Sigielki	4,4
RAZEM	62,0

Źródło: GUS BDL

Rysunek 4 Podział administracyjny gminy Krzeszów

Wyzwania w obszarze lokalizacji:

- wykorzystanie potencjału indywidualnych gospodarstw rolnych,
- wykorzystanie dogodnego położenia na granicy dwóch województw podkarpackiego i lubelskiego,
- wykorzystanie nieużytków, jako powierzchni pod innowacje inwestycyjne, w tym zakresie rozwoju gospodarczego i mieszkaniowego.

III. DANE DEMOGRAFICZNE

1. Liczba ludności

Gminę Krzeszów w 2014 roku zamieszkiwało 4 272 osób, co stanowi 6% udziału w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu nizańskiego. Na badanym obszarze zamieszkiwało 2 109 mężczyzn oraz 2 163 kobiet. Gmina jest najmniej zaludnioną jednostką terytorialną powiatu. Od 2010 roku zauważalny jest systematyczny spadek ogólnej liczby ludności. Od wskazanego czasu liczba populacji zmniejszyła się o 62 osoby. Owa ujemna tendencja jest charakterystycznym zjawiskiem niemal dla całego powiatu: Nisko -154, Ulanów -171, Harasiuki -128, Jarocin -27, Rudnik nad Sanem -8, jedynie gmina Jeżowe odnotowała dodatni bilans +61.

Tabela 5. Liczba ludności gmin powiatu nizańskiego

Jednostka terytorialna	ogółem liczba ludności					
	2010	2011	2012	2013	2014	
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	udział %
Powiat nizański	67 842	67 721	67 656	67 521	67 353	100%
Nisko	22 604	22 539	22 477	22 493	22 450	33%
Rudnik nad Sanem	10 283	10 308	10 343	10 320	10 275	15%
Jeżowe	10 094	10 118	10 163	10 148	10 155	15%
Ulanów	8 702	8 660	8 660	8 591	8 531	12%
Harasiuki	6 335	6 320	6 283	6 236	6 207	9%
Jarocin	5 490	5 461	5 417	5 444	5 463	8%
Krzeszów	4 334	4 315	4 313	4 289	4 272	6%

Źródło: GUS BDL

Poziom zurbanizowania gminy określa wskaźnik gęstości zaludnienia (ludność na 1km²), który w roku 2014 dla badanego obszaru wynosił 69 osób. Sytuuje to gminę na czwartej pozycji w powiecie nizańskim.

Tabela 6 Liczba ludności gmin powiatu nizańskiego na 1 km²

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ²				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	86	86	86	86	86
Nisko	159	158	158	158	158
Rudnik nad Sanem	131	131	131	131	131
Jeżowe	81	82	82	82	82
Ulanów	73	73	73	72	71
Krzeszów	70	69	69	69	69
Jarocin	60	60	60	60	60
Harasiuki	38	38	37	37	37

Źródło: GUS BDL

Najliczniej zamieszkałe sołectwo gminy to Krzeszów, w 2014 roku mieszkało w Krzeszowie 830 osób. Gęstość zaludnienia na tym obszarze wynosi 377,3 osób na km². Drugie miejsce pod względem liczby populacji zajmuje sołectwo Bystre – 545 osób, a następnie Kamionka Górna – 407 osób. Z kolei najwyższa gęstość zaludnienia na km² w pozostałych sołectwach występuje w Koziańni I (112,3 os./km²), Koziańni II (95,00 os./km²) oraz Podolszynie Ordynackiej (92,5 os./km²).

Tabela 7 Liczba ludności gminy Krzeszów z podziałem na sołectwa

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia osób / km ²
Koziańnia I	393	112,3
Koziańnia II	285	95,0
Krzeszów	830	377,3
Krzeszów Dolny	296	51,9
Podolszynka Ordynacka	333	92,5
Podolszynka Plebańska	228	81,4
Kamionka Dolna	324	61,1
Kamionka Górna	407	55,0
Bystre	545	50,9
Łazów	262	27,5
Kustrawa	184	44,9
Sigielki	167	37,9

Źródło: GUS BDL

Podobnie jak w skali powiatu nizańskiego, tak również w gminie Krzeszów przyrost naturalny przyjmuje wartość ujemną. Wskaźnik ujemny utrzymuje się od 2010 roku, kiedy osiągał wartość – 4, a w 2014 roku szacuje się na poziomie – 18. Gmina zajmuje szóste miejsce pod względem ujemnego przyrostu naturalnego w porównaniu do pozostałych gmin powiatu.

Ogólna liczba zgonów gminy jest wyższa od liczby urodzeń w badanym okresie. Jest to tendencja charakterystyczna dla każdej z gmin powiatu, ale również dla całego kraju z uwagi na ogólne starzenie się społeczeństwa.

Tabela 8 Przyrost naturalny

Jednostka terytorialna	Urodzenia żywe					Zgony ogółem					Przyrost naturalny				
	ogółem					ogółem					ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	619	574	574	553	562	591	600	613	615	566	28	-26	-39	-62	-4
Nisko	187	188	171	187	195	169	183	202	179	145	18	5	-31	8	50
Jeżowe	101	107	120	115	97	83	75	97	81	68	18	32	23	34	29
Harasiuki	69	58	53	45	57	69	68	60	70	64	0	-10	-7	-25	-7
Jarocin	49	40	40	39	37	61	60	52	49	47	-12	-20	-12	-10	-10
Rudnik nad Sanem	92	99	71	71	86	77	76	81	99	98	15	23	-10	-28	-12
Krzeszów	44	26	40	34	27	48	50	50	48	45	-4	-24	-10	-14	-18
Ulanów	77	56	79	62	63	84	88	71	89	99	-7	-32	8	-27	-36

Źródło: GUS BDL

Gmina Krzeszów jest jedną z trzech gmin powiatu nizańskiego, które w 2014 roku osiągnęły dodatnie saldo migracji zagranicznej +1. Z kolei saldo migracji wewnętrznych w badanym okresie wyniosło 0. Zarówno w przypadku migracji wewnętrznych, jak również zewnętrznych, wskazana sytuacja wyróżnia pozytywnie gminę na tle powiatu nizańskiego.

Tabela 9 Saldo migracji

Jednostka terytorialna	saldo migracji wewnętrznych					saldo migracji zagranicznych				
	ogółem					ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	-68	-84	-86	-103	-108	2	-11	-3	-47	-25
Harasiuki	10	-4	-29	-9	-25	0	-1	0	-1	-3
Jarocin	-3	-13	-13	9	2	3	4	1	0	4
Jeżowe	-44	-15	4	-41	-24	6	7	3	-5	1
Krzeszów	23	3	5	-4	0	0	2	1	0	1
Nisko	-2	-64	-26	-47	-63	-5	-6	-6	-37	-11
Rudnik nad Sanem	-19	8	7	4	16	1	-6	-4	-5	-5
Ulanów	-33	1	-34	-15	-14	-3	-11	2	1	-12

Źródło: GUS BDL

Najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Krzeszów w 2014 roku stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Wskazany obszar obejmuje osoby zdolne do aktywności zawodowej, kobiety i mężczyźni, od zakończenia obowiązku szkolnego, po rozpoczęcie wieku emerytalnego. W badanym okresie owa grupa stanowiła 2 870 osób, tj. 6% ogólnego udziału w powiecie nizańskim. Od 2010 roku liczba ludności z tej kategorii wzrosła o 13 osób.

Kolejną co do wielkości grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku takich osób na terenie gminy było 798, liczba ta od 2012 roku wzrosła o 5 osób. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym gminy Krzeszów na tle całego powiatu niżańskiego wynosi 7%.

Wiek przedprodukcyjny to kategoria, która obejmuje najmłodszych obywateli gminy, realizujących obowiązki szkolny, bądź przygotowujących się do podjęcia regularnej nauki. W 2014 roku było 604 osób kwalifikowanych do wskazanej grupy, ich liczba zmalała w stosunku do 2012 o 30 osób. Malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, w przyszłości przekładać się będzie na niższe zdolności kapitału ludzkiego na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Tabela 10 Liczba ludności wg grup udziału w wieku przedprodukcyjnym na tle powiatu

Jednostka terytorialna	ogółem		w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej			
	2010	2014	2010		2014	
	osoba	osoba	osoba	udział %	osoba	udział %
Powiat niżański	67 842	67 353	10 936	100%	9 809	100%
Harasiuki	6 335	6 207	1 021	9%	867	9%
Jarocin	5 490	5 463	889	8%	778	8%
Jeżowe	10 094	10 155	1 975	18%	1 796	18%
Krzeszów	4 334	4 272	684	6%	604	6%
Nisko	22 604	22 450	3 439	31%	3 119	32%
Rudnik nad Sanem	10 283	10 275	1 557	14%	1 463	15%
Ulanów	8 702	8 531	1 371	12%	1 182	12%

Źródło: GUS BDL

Tabela 11 Liczba ludności wg grup udziału w wieku produkcyjnym na tle powiatu

Jednostka terytorialna	w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni			
	2010		2014	
	osoba	udział %	osoba	udział %
Powiat niżański	46 644	100%	46 394	100%
Harasiuki	4 226	9%	4 248	9%
Jarocin	3 732	8%	3 761	8%
Jeżowe	6 753	14%	6 900	15%
Krzeszów	2 857	6%	2 870	6%
Nisko	16 104	35%	15 853	34%
Rudnik nad Sanem	7 063	15%	6 982	15%
Ulanów	5 909	13%	5 780	13%

Źródło: GUS BDL

Tabela 12 Liczba ludności wg grup udziału w wieku poprodukcyjnym na tle powiatu

Jednostka terytorialna	w wieku poprodukcyjnym			
	2010		2014	
	osoba	udział %	osoba	udział %
Powiat nizański	10 262	100%	11 150	100%
Harasiuki	1 088	11%	1 092	10%
Jarocin	869	8%	924	8%
Jeżowe	1 366	13%	1 459	13%
Krzeszów	793	8%	798	7%
Nisko	3 061	30%	3 478	31%
Rudnik nad Sanem	1 663	16%	1 830	16%
Ulanów	1 422	14%	1 569	14%

Źródło: GUS BDL

Wyzwania w obszarze demografii:

- *wyzwania demograficzne – dostosowywanie usługi oferty gminy dla mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym;*
- *rozwój rynku pracy dla grupy osób w wieku produkcyjnym;*
- *zmiana negatywnego przyrostu naturalnego, utrzymanie i wzrost wskaźników migracyjnych.*

IV. GOSPODARKA I RYNEK PRACY**1. Rynek pracy, bezrobocie**

Poziom bezrobocia w gminie Krzeszów w 2014 roku osiągnął wartość 12,0 % (według danych GUS – udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym). W stosunku do innych gmin powiatu nizańskiego zajmuje trzecie miejsce pod względem najmniejszej liczby osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy. Jest to dobry rezultat, który w dużym stopniu wynika z ogólnej liczby ludności, jaka zamieszkuje badany teren. Jednak w stosunku do 2010 roku wskaźnik bezrobocia wzrósł o 1,5 %. Jest to niestety ujemny czynnik. Brak stałej pracy wpływa na pogłębianie się problemów społecznych takich jak ubóstwo, bezdomność, ale również oddziałuje na trudności w relacjach rodzinnych i wychowawczych. Wskaźnik bezrobocia jest również wyznacznikiem rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Problem bezrobocia dotyka jednak mieszkańców całego powiatu nizańskiego

Tabela 13 Poziom bezrobocie na tle powiatu nizańskiego

Jednostka terytorialna	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Powiat nizański	12,7	13,3	13,7	14,1	12,4
Harasiuki	14,8	15,3	17,0	17,5	15,2
Rudnik nad Sanem	13,7	14,1	14,7	15,8	13,3
Jeżowe	13,3	13,9	14,3	14,8	12,9
Ulanów	12,7	13,3	13,6	14,0	12,6
Krzeszów	10,5	11,5	11,3	12,6	12,0
Nisko	12,2	12,7	12,8	12,8	11,4
Jarocin	11,7	12,5	12,7	12,8	11,3

Źródło: GUS BDL

Tabela 14. Poziom bezrobocie rejestrowanego w powiecie nizańskim

Jednostka terytorialna	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Powiat nizański	23,7	24,1	25,3	25,8	23%

Źródło: PUP Nisko.

W ogólnej liczbie osób bezrobotnych z terenu gminy Krzeszów (liczba bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym), w niewielkim stopniu przeważają mężczyźni. W 2014 roku w grupie poszukujących pracy 51% (167 osób) stanowili mężczyźni, z kolei kobiety stanowiły 49% (162 osób). Jest to zupełne odwrócenie sytuacji, która miała miejsce w 2010 roku, kiedy to główną grupę bezrobotnych stanowiły kobiety.

Tabela 15 Liczba bezrobotnych Gminy Krzeszów z podziałem na płeć

Jednostka terytorialna	mężczyźni					kobiety				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	2 818	2 865	3 115	3 169	2 726	2 740	2 963	2 912	3 068	2 751
Krzeszów	127	146	153	180	167	154	162	154	164	162

Źródło: GUS BDL

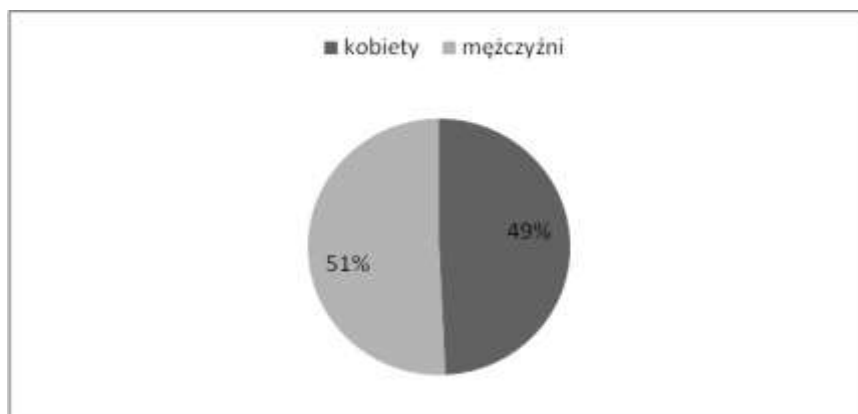
Rysunek 5 Podział bezrobotnych wg płci

Tabela 16 Liczba pracujących na terenie gminy

Jednostka terytorialna	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	7162	7171	6899	7098	7343
Nisko	3457	3544	3547	3707	3912
Rudnik nad Sanem	1300	1358	1173	1130	1169
Jeżowe	616	613	636	662	634
Ulanów	687	654	610	617	628
Krzeszów	224	236	358	395	386
Jarocin	294	274	311	304	333
Harasiuki	584	492	264	283	281

Źródło: GUS BDL

Z analizy liczby osób pracujących w gminach powiatu nizańskiego wynika, iż gmina Krzeszów zajmuje pod tym względem piąte miejsce. Jest to dobre miejsce z uwagi na ogólną liczbę ludności oraz trudny teren pod względem małej liczby zakładów pracy, szczególnie produkcyjnych. W 2014 roku na terenie gminy pracowało 386 osób z 4 272 ogólnej liczby mieszkańców. Wskazana liczba wzrosła w stosunku do 2010 roku o 162 zatrudnione osoby.

W powiecie nizańskim, a szczególnie w gminach wiejskich, w tym w gminie Krzeszów, w których obserwuje się wysoką stopę bezrobocia, powszechne jest tzw. bezrobocie ukryte. Definicja bezrobocia ukrytego obejmuje wszystkie te osoby, które są zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, a wykonują systematycznie prace zawodowe, zarobkowe. W tej grupie najczęściej znajdują się mężczyźni. Jest to duży problem społeczny, ze względu na wykorzystywanie pracownika, ale również z uwagi na brak odprowadzanych składek np. rentowo – emerytalnych, czy niższe wynagrodzenia dla pracowników.

2. Przedsiębiorczość

W 2014 roku na terenie gminy Krzeszów funkcjonowało 248 firm wpisanych do rejestru REGON. Na przestrzeni ostatnich czterech lat obserwowany jest mały, jednak systematyczny wzrost nowopowstałych przedsiębiorstw. Od 2010 roku na terenie gminy nowych podmiotów gospodarczych powstało 13. Na tle powiatu nizańskiego pod względem liczby firm wpisanych do rejestru REGON badana gmina zajmuje ostatnie miejsce.

Tabela 17 Liczba firm wg rejestru REGON

Jednostka terytorialna	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	3880	3852	3932	3993	4088
Harasiuki	234	245	255	270	279
Jarocin	254	247	260	268	278
Jeżowe	429	443	454	453	480
Krzeszów	235	232	237	242	248
Nisko	1666	1667	1718	1736	1742
Rudnik nad Sanem	644	626	620	624	640
Ulanów	418	392	388	400	421

Źródło: GUS BDL

Analiza sektora przedsiębiorczego na badanym obszarze w stosunku do gmin powiatu nizańskiego kształtuje się w sposób niekorzystny, gmina zajmuje ostatnie miejsce w tej klasyfikacji. W porównaniu do gmin z sąsiedniego powiatu stalowowolskiego wskaźniki odnoszące się do liczby firm na 1000 mieszkańców lokują gminę za gminami wiejskimi, m.in. Gminą Pysznica i Gminą Zaleszany, tuż przed gminą Zaklików i Bojanów.

Z kolei w odniesieniu do podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym gmina Krzeszów znajduje się przed gminą Jarocin, Ulanów, Jeżowe oraz Harasiuki. Wskaźnik w tym zestawieniu gminy wynosi 90,1 podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wobec gmin powiatu stalowowolskiego sytuacja badanego obszaru wygląda jednak gorzej. Zachodzi znacząca różnica pomiędzy gminą Krzeszów, a gminą Pysznica czy Zaleszany. Analizując otoczenie dalsze, w tym porównując dane do powiatu stalowowolskiego i średniej dla województwa podkarpackiego, liczba działających firm jest zdecydowanie mniejsza. Przedstawione poniżej dane pokazują również, iż rozwój przedsiębiorczości na terenie badanym nie dorównuje tempu jaki jest utrzymywany m.in. w gminie Pysznica i Zaleszany. Związane jest to problemami demograficznymi, migracją mieszkańców, a także trudniejszym rynkiem działania.

Tabela 18 Analiza liczby firm na 1000 mieszkańców oraz na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
PODKARPACIE	72	71	73	75	76
Stalowa Wola	98	96	97	98	98
Powiat stalowowolski	79	78	80	81	82

Nisko	74	74	76	77	78
Pysznica	55	59	61	64	65
Zaleszany	58	58	60	62	65
Rudnik nad Sanem	63	61	60	60	62
Powiat nizański	57	57	58	59	61
Krzeszów	54	54	55	56	58
Zaklików	52	52	54	55	57
Jarocin	46	45	48	49	51
Ulanów	48	45	45	47	49
Jeżowe	43	44	45	45	47
Harasiuki	37	39	41	43	45
Bojanów	39	40	43	43	44

Jednostka terytorialna	podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
PODKARPACKIE	112,3	111,1	114,0	117,8	120,3
Stalowa Wola	145,3	142,9	146,9	150,0	153,8
Powiat stalowowolski	121,0	119,8	122,9	125,5	128,3
Nisko	110,1	110,2	113,3	114,6	115,4
Zaleszany	92,8	92,5	94,6	98,4	102,8
Pysznica	85,1	90,7	93,0	97,5	98,9
Rudnik nad Sanem	96,8	93,9	92,9	93,3	96,0
Powiat nizański	88,9	88,0	89,3	90,4	92,7
Zaklików	82,6	82,7	84,8	87,2	90,9
Krzeszów	87,8	86,5	87,0	88,7	90,1
Jarocin	72,8	71,0	74,0	75,4	78,1
Ulanów	75,2	70,7	69,8	72,3	76,7
Jeżowe	68,9	70,4	70,7	70,1	74,2
Harasiuki	59,6	62,0	64,0	66,9	68,5

Źródło: GUS BDL

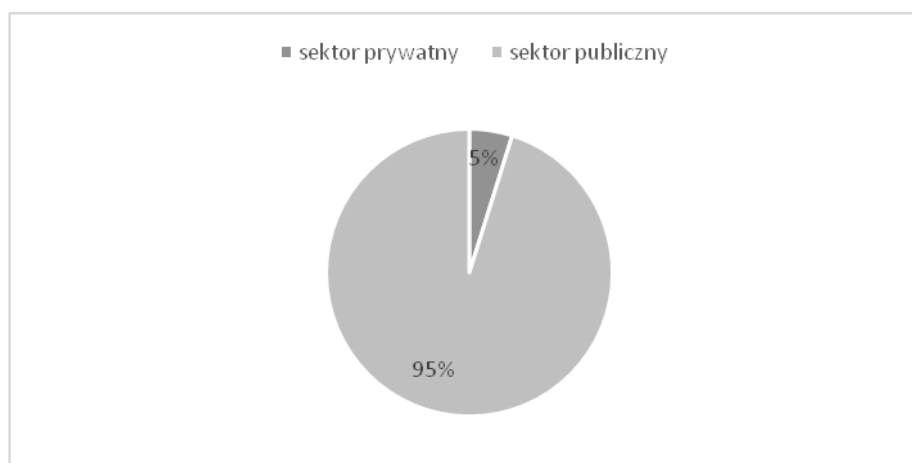
Podobnie jak na obszarze całego kraju, województwa podkarpackiego, gmin powiatu nizańskiego, tak również w gminie Krzeszów zdecydowana większość firm ma charakter prywatny. W gminie Krzeszów prosperuje 5% firm sektora publicznego, a 95% należy do sektora prywatnego.

W 2014 roku na badanym obszarze odnotowano 236 firm sektora prywatnego. Od 2010 roku obserwowany jest powolny, lecz systematyczny rozwój tego obszaru gospodarki. Pod względem ilości przedsiębiorstw z sektora prywatnego gmina na tle powiatu nizańskiego sytuuje się na ostatnim miejscu, tuż za gminą Harasiuki i Jarocin. Utrzymuje średnie tempo nowopowstających firm wobec gmin powiatu.

Tabela 19 Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych

Jednostka terytorialna	Sektor publiczny					Sektor prywatny				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	172	171	173	168	163	3 708	3 681	3 759	3 825	3 925
Harasiuki	14	14	17	19	17	220	231	238	251	262
Jarocin	14	14	12	12	11	240	233	248	256	267
Jeżowe	30	30	32	29	29	399	413	422	424	451
Krzeszów	12	11	12	12	12	223	221	225	230	236
Nisko	56	55	56	54	53	1 610	1 612	1 662	1 682	1 689
Rudnik nad Sanem	26	26	26	25	25	618	600	594	599	615
Ulanów	20	21	18	17	16	398	371	370	383	405

Źródło: GUS BDL

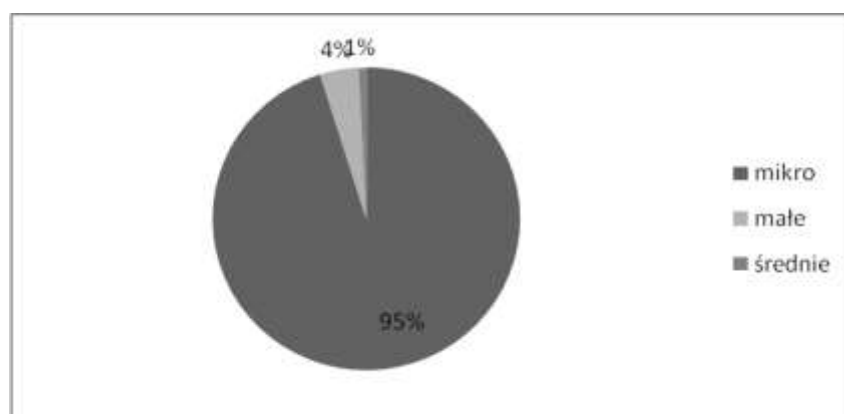
Rysunek 6 Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych [%]

Na terenie gminy Krzeszów w przeważającej ilości zarejestrowane są przedsiębiorstwa typu mikro, zatrudniające średniorocznie nie mniej niż 10 pracowników. Takich firm w 2014 roku było 237 i stanowiły one 95% wszystkich przedsiębiorstw na badanym terenie. Następnie klasyfikują się przedsiębiorstwa typu małe, zatrudniające średniorocznie nie mniej niż 50 pracowników. Ich liczba w badanym okresie wyniosła 10 (4% ogółu). Najmniej jest firm typu średniego, które zatrudniają średniorocznie nie mniej niż 250 pracowników. Na badanym obszarze było tylko jedno średnie przedsiębiorstwo. Mała liczba przedsiębiorstw typu średniego jest charakterystyczna również dla pozostałych gmin powiatu nizańskiego, największe ich skupisko występuje jedynie w gminie Nisko (8 firm) oraz w gminie Rudnik nad Sanem (5 firm). W gminie Krzeszów nie występują zarejestrowane przedsiębiorstwa duże i wielkie, podobnie jak w pozostałych gminach powiatu, z wyłączeniem gminy Nisko (jedno duże przedsiębiorstwo).

Tabela 20 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości

Jednostka terytorialna	Ogółem 2014				
	mikro	małe	średnie	duże	wielkie
Powiat nizański	3 912	155	20	1	0
Harasiuki	269	8	2	0	0
Jarocin	268	10	0	0	0
Jeżowe	453	25	2	0	0
Krzeszów	237	10	1	0	0
Nisko	1 673	60	8	1	0
Rudnik nad Sanem	607	28	5	0	0
Ulanów	405	14	2	0	0

Źródło: GUS BDL

Rysunek 7 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [%]

Ze względu na rodzaj i wielkość firm działających na terenie gminy Krzeszów, dominują firmy prowadzone przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą jednoosobową.

Do kluczowych branż działania firm prowadzonych przez osoby fizyczne w 2014 roku należą:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 65;
- budownictwo – 50;
- przetwórstwo przemysłowe – 32;
- transport i gospodarka magazynowa – 20;
- pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników i wytwarzające produkty i świadczące usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne – 16;
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 11;
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 10.

W okresie 2010 – 2014 zauważalny jest wzrost firm w sektorach: budownictwo, transport i gospodarka magazynowa, działalność finansowa i ubezpieczeniowa.

Tabela 21 Firmy wg sekcji PKD 2007 - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

SEKCJE WG PKD 2007		2010	2011	2012	2013	2014
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	6	6	7	5
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	1	3	3	2	1
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	32	34	33	31	32
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0	0
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	4	2	3	3
Sekcja F	budownictwo	45	40	47	51	50
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	65	60	64	65	65
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	14	14	15	16	20
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6	8	7	7	7
Sekcja J	informacja i komunikacja	1	1	2	1	1
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	6	6	6	8
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	0	0
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6	8	5	6	7
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	2	1	1	1
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	12	12	12	11
Sekcja P	edukacja	6	7	7	6	6
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9	7	7	9	10
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	5	5	5	5
Sekcja S, T, U	pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników i wytwarzające produkty i świadczące usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne	15	15	15	14	16

Źródło: GUS BDL

3. Tereny inwestycyjne

Tereny inwestycyjne gminy:

1. Działka ewidencyjna 527 Obręb Koziarnia,
2. Działka ewidencyjna 610, 611, 612, 613.

Rysunek 8. Działka ewidencyjna Obręb Koziarnia

Działka ewidencyjna 610, 611, 612, 613
Obręb Sigielki
 powierzchnia nieruchomości 17,50 ha

Rysunek 9. Działka ewidencyjna Obręb Sigielki

4. Rolnictwo i leśnictwo

Liczba gospodarstw rolnych na badanym terenie wg ewidencji podatkowej wynosi 2 387. Wśród nich przeważają gospodarstwa od 1 do 5 ha – jest ich aż 1 445. Stanowią one 51% powierzchni użytków rolnych (2521,4 ha). We wskazanej ogólnej liczbie znajdują się również gospodarstwa o powierzchni od 1 do 2 ha, których liczba na badanym obszarze wynosi 41,98% (1002 gospodarstw). Gospodarstwa o powierzchni 2-5 ha stanowią 29,12% odsetek gminnych użytków rolnych. Ich łączna powierzchnia to 1438,5 ha, zaś ich liczba w gminie wynosi 443 (co stanowi 18,56% ogólnej liczby gospodarstw rolnych).

Tabela 22 Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych

Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych				
Grupy obszarowe ha użytków rolnych	Gmina Krzeszów			
	Powierzchnia użytków rolnych		Liczba gospodarstw	
	ha	%	ilość	%
Ogółem	4 940,7	100	2 387	100
do 1 ha	287,6	5,82	665	27,83
1 ha – 2 ha	1 082,9	21,92	1002	41,98
2 ha – 5 ha	1 438,5	29,12	443	18,56
5 ha – 7 ha	828,2	16,76	159	6,66
7 ha – 10 ha	633,7	12,83	84	3,52
10 ha – 15 ha	203,7	4,12	19	0,79
Powyżej 15 ha	466,1	9,43	15	0,63

Źródło: GUS BDL

Na badanym obszarze pięć gospodarstw zajmuje się hodowlą trzody chlewnej oraz bydła, w liczbie powyżej pięciu sztuk. Programy rolno-środowiskowe są realizowane przez piętnaście gospodarstw. Ponadto na terenie gminy znajduje się wiele starych sadów śliwkowych. Obecnie nie są wykorzystywane ani na użytek własny, ani również na sprzedaż z racji ich niewydajności oraz braku środków finansowych na nowe inwestycje w tym zakresie.

Lasy w gminie Krzeszów zajmują 482,31 ha całej powierzchni. Lasy zarządzane są przez organy publiczne, jak też osoby prywatne. Zdecydowaną większość stanowią lasy prywatne, ich powierzchnia ogółem stanowi 318 ha, gdzie powierzchnia lasów publicznych to 161,31 ha.

Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych od 2010 do 2014 roku wzrosła o 57 ha. Z kolei grunty leśne publiczne utrzymują względną stabilizację.

W 2014 roku wskaźnik lesistości w gminie Krzeszów wyniósł 7,7% i od 2010 roku wzrósł o 0,9%.

Tabela 23 Powierzchnia gruntów leśnych

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI						
Powierzchnia gruntów leśnych						
ogółem	ha	426,4	431,4	473,4	480,12	483,13
lesistość w %	%	6,8	6,9	7,6	7,7	7,7
grunty leśne publiczne ogółem	ha	162,4	165,4	162,4	162,12	162,13
grunty leśne prywatne	ha	264,0	266,0	311,0	318,00	321,00
Powierzchnia lasów						
lasy ogółem	ha	426,2	431,2	472,6	479,30	482,31
lasy publiczne ogółem	ha	162,2	165,2	161,6	161,30	161,31
lasy prywatne ogółem	ha	b.d.	0,0	266,0	311,0	318,00

Źródło: GUS BDL

Wyzwania w obszarze gospodarki i rynku pracy, rolnictwa i leśnictwa:

- *brak dużych zakładów pracy,*
- *zbyt niska liczba średnich firm,*
- *mała aktywność mieszkańców w zakładaniu własnych firm,*
- *slabo rozwinięta infrastruktura techniczna na potrzeby działania przedsiębiorstw,*
- *rozwój lokalnych przedsiębiorstw i wsparcie w powstawaniu nowych,*
- *rozwój ekoroelnictwa i współpracy w formie grup producenckich,*
- *rozwój przedsiębiorczości opartej na produktach tradycyjnych.*

V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Infrastruktura drogowa

Przez gminę Krzeszów przebiegają drogi powiatowe, wojewódzkie i gminne. Długość dróg wojewódzkich w Gminie Krzeszów wynosi 12,25 km. Jest to droga wojewódzka nr 863 Kopki – Cieszanów. Posiada ona nawierzchnię twardą.

Dróg powiatowych na terenie gminy jest 29,70 km – wszystkie drogi powiatowe są drogami asfaltowymi.

Drogi gminne mają ogólną długość 38,56 km, w tym 11,86 km dróg asfaltowych oraz 26,70 km dróg gruntowych. Drogi wewnętrzne w gminie Krzeszów (dojazdowe do pól, lasów, osiedli mieszkaniowych) posiadają łączną długość 161,14 km. Wszystkie drogi są w stanie dobrym, jednak z uwagi na częste użytkowanie wymagają systematycznych modernizacji i remontów.

Przez teren gminy nie przechodzą ważne szlaki komunikacyjne na poziomie dróg ekspresowych czy autostrad, w ten sposób na terenie gminy nie występują bezpośrednie połączenia z drogami o znaczeniu międzynarodowym m.in. w ramach Ten-T Transeuropejskiej Sieci Transportowej. Przez teren gminy nie prowadzi również węzeł linii kolejowych.

Tabela 24 Drogi powiatowe

Nazwa odcinka	Nr drogi	Długość [mb]	Rodzaj nawierzchni
Ulanów – Podolszynka Ordynacka	1062R	2 590	bitumiczna
Od 858 – Krzeszów	1069R	4 300	bitumiczna
Kamionka Górna – Kamionka Dolna	1071R	2 870	bitumiczna
Podolszynka Ordynacka – Lipiny Górne	1072R	2 500	bitumiczna
Kustrawa - Bystre	1073R	2 240	bitumiczna
Krzeszów - Łazów	1074R	11 056	bitumiczna
Od dr.863 - Tarnogóra	1075R	3 800	bitumiczna

Źródło: UG Krzeszów

Tabela 25 Drogi gminne

Nazwa odcinka drogi	Nr drogi	Długość[Mb]	Rodzaj nawierzchni
Podgóra – Podolszynka Pleb.	102404R	1 425	bitumiczna
Sigielki - Żwirownia	102416R	600	żwirowa
Kamionka Górna - Podolszynka Pleb. (Podgóra)	102403R	2 800	gruntowa bitumiczna
Bystre - San	102413R	3 075	żwirowa
Łazów - Sachalin	102415R	1 625	gruntowa
Bystre - Kustrawa	102412R	1 825	gruntowa
Sigielki	102414R	1 050	gruntowa
Bystre – San /koło Łoja/	102410R	3 575	żwirowa
Podolszynka Ord. - graniczka	102112R	700	gruntowa
Łazów – San /koło szkoły/	102417R	1 350	gruntowa
Koziarnia – Cegielnia /koło Schoslera/	102407R	1 550	gruntowa
Koziarnia – Kopki /koło Łysowskiego/	102406R	975	tluczniowa
Krzeszów – Krzeszów Dolny /Krokol/	102408R	1 775	gruntowa
Krzeszów Dolny /Isep - Niwa	102409R	1 725	gruntowa
Kustrawa – granica gminy	102411R	300	żwirowa
Kamionka Kolonia	102402R	525	tluczniowa
Kamionka Dolna - San	102401R	2 600	tluczniowa
Krzeszów dz. 749, 748/1, 753	102418R	770	bitumiczna
Krzeszów dz. 741	102419R	870	tluczniowa
Krzeszów dz. 744, 746	102420R	860	bitumiczna
Krzeszów dz. 742	102421R	300	bitumiczna
Krzeszów ul. Pocztowa	102422R	360	bitumiczna
Krzeszów ul. Sieniawska	102423R	210	bitumiczna
Krzeszów ul. Ogrodowa	102424R	70	bitumiczna
Krzeszów ul. Dolna	102425R	120	bitumiczna
Krzeszów ul. Rynek	102426R	150	bitumiczna
Krzeszów ul. Rynek	102427R	370	bitumiczna
Krzeszów ul. Klasztorna	102428R	60	bitumiczna
Krzeszów ul. Wesoła	102429R	60	bitumiczna
Krzeszów ul. Ulanowska	102430R	340	bitumiczna
Krzeszów ul. Zielona	102431R	60	bitumiczna
Krzeszów ul. Zielona	102432R	300	bitumiczna
Krzeszów dz. 720	102433R	800	bitumiczna
Kamionka ul. Sosnowa	102434R	150	gruntowa
Kamionka ul. Niwa dz. 1984/51, 1984/53	102435R	400	gruntowa
Kamionka ul. Niwa dz. 1984/51, 1984/52	102436R	420	gruntowa
Koziarnia – Kopki	102772R	1125	bitumiczna tluczniowa

Koziarnia dz. 1011,1012,1014, 1015, 1016,1017,1019,1020, 1033,1034	102437R	2560	tłuczniowa częściowo bitumiczna
Koziarnia dz. 1018, 1022	102438R	410	tłuczniowa
Koziarnia dz. 1021	102439R	320	bitumiczna

Źródło: UG Krzeszów

Usługi w zakresie komunikacji autobusowej na terenie Gminy Krzeszów świadczą: PKS Stalowa Wola, PKS Leżajsk, PKS Biłgoraj oraz prywatni przewoźnicy (bus). Komunikacja autobusowa dociera w gminie do wszystkich miejscowości. Intensywność kursów komunikacji miejskiej na przestrzeni minionych lat uległa zdecydowanemu pomniejszeniu. Fakt ten wynika głównie ze zmotoryzowania wysokiego procentu mieszkańców. Coraz częściej mieszkańcy gminy m.in. do miejsc pracy docierają własnymi samochodami osobowymi. Jednak mała liczba połączeń z ośrodkami miejskimi, głównie w godzinach pracy dużych zakładów przemysłowych np. w mieście Stalowa Wola utrudnia dostanie się innym osobom do miasta np. do lekarza. Jest to również sytuacja problemowa w dni świąteczne dla osób nieposiadających własnego samochodu.

2. Infrastruktura wodna, kanalizacyjna oraz gazowa

2.1. Sieć wodociągowa

Na koniec 2014 roku w gminie Krzeszów wszystkie miejscowości były zwodociągowane. Stan techniczny sieci wodociągowej jest dobry. Sieć wodociągowa na terenie całej gminy wykonana jest z rur PCV. Pobór wody realizowany jest z ujęcia wody w miejscowości Sigielki. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 80,8 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowych od 2010 roku wzrosła o 103 sztuki i w 2014 roku wyniosła 1236 sztuk. Na terenie badanej gminy w 2014 roku z sieci wodociągowej korzystało 3966 osób, więcej o 746 niż w roku 2010. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w badanym okresie, pomimo wzrostu odbiorców wyniosło 17,7 m³ i było niższe niż 2010 roku (20,1 m³).

Tabela 26 Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Krzeszów

L.p.	Dane	j.m.	2010	2011	2012	2013	2014
1.	długość czynnej sieci rozdzielczej	[km]	80,8	80,8	80,8	80,8	80,8
2.	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	[szt.]	1 133	1 143	1 179	1 197	1 236

3.	woda dostarczona gospodarstwom domowym	[dam ³]	87,1	92,8	75,9	75,8	75,8
4.	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	[osoba]	3 220	3 215	3 245	3 242	3 966
5.	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	[m ³]	20,1	21,5	17,6	17,7	17,7
6.	zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	[m ³]	20,1	21,5	17,6	17,7	17,7

Źródło: GUS BDL

Pod względem procentowego udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej, analizując dane GUS, gmina Krzeszów zajmuje trzecie wysokie miejsce w skali powiatu nizańskiego. Udział procentowy systematycznie rośnie, a faktyczne korzystanie na podstawie danych przedstawianych przez mieszkańców przewyższa średnią dla całego powiatu.

Tabela 27. Udział % osób korzystających z wodociągu

Jednostka terytorialna	ogółem				
	wodociąg				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Powiat nizański	75,8	76,2	76,6	77,0	85,8
Harasiuki	95,1	95,2	95,1	95,4	99,9
Ulanów	93,7	93,7	93,8	93,9	95,9
Krzeszów	74,3	74,5	75,2	75,6	92,8
Jeżowe	87,9	88,0	88,1	88,2	91,7
Jarocin	87,4	87,5	87,7	87,8	89,0
Rudnik nad Sanem	63,5	63,6	63,6	63,7	77,8
Nisko	61,2	62,3	63,1	64,0	77,0

Źródło: GUS BDL

2.2. Sieć kanalizacyjna

Całkowita długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2014 roku wynosiła 18,1 km. W porównaniu do 2010 roku, kiedy długość sieci wynosiła 4,9 widoczny jest znaczący postęp. Zwiększyła się również liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych, w 2014 roku było ich 340 sztuk. Z sieci kanalizacyjnej na terenie gminy korzysta 1095 osób, zdecydowanie więcej niż w 2010 roku (400 osób), świadczy to o skali poczynionych w tym zakresie inwestycji przez Gminę.

Tabela 28. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej

L.p.	Dane	j.m.	2010	2011	2012	2013	2014
1.	długość czynnej sieci	[km]	4,9	12,7	12,7	12,7	18,1

	kanalizacyjnej						
2.	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	[szt.]	105	262	269	282	340
3.	ścieki odprowadzone	[dam ³]	7	43	51	66,0	55,0
4.	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	[osoba]	400	899	918	948	1 095

Źródło: GUS BDL

Pomimo pozytywnych zmian jakie zachodzą na przestrzeni ostatnich lat, na terenie gminy w odniesieniu do rozwoju sieci kanalizacyjnej, nadal są to zmiany zbyt małe w porównaniu do innych gmin powiatu nizańskiego. Analizując dane statystyczne na podstawie danych GUS, gmina Krzeszów pod względem % udziału korzystających z sieci kanalizacyjnej znajduje się poniżej średniej dla powiatu i większości gmin nizańskich. Wskazuje to na kluczowe potrzeby inwestycyjne w tym zakresie Gminy w okresie przysłym.

Tabela 29 Poziom skanalizowania

Jednostka terytorialna	kanalizacja				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Powiat nizański	43,2	48,6	49,4	50,3	61,5
Jeżowe	45,6	59,4	61,4	61,7	77,3
Jarocin	49,9	50,6	50,8	51,1	76,1
Ulanów	48,7	59,0	59,0	60,2	70,0
Nisko	51,2	53,4	54,5	56,4	69,1
Rudnik nad Sanem	50,3	53,7	53,7	53,7	60,5
Krzeszów	9,2	20,8	21,3	22,1	25,6
Harasiuki	8,7	9,4	9,5	9,7	9,9

Źródło: GUS BDL

W miejscowości Krzeszów działa oczyszczalnia ścieków typu ECOLO- CHIEF o przepustowości Q śr.d = 180 m³/d (z możliwością odbioru ścieków dowożonych), jedynie skanalizowane miejscowości to: Krzeszów, Podolszynka Ordynacka, Kamionka – Kolonia, część Krzeszowa Dolnego i Koziarni.

Poza społecznymi problemami jakie dotyczą mieszkańców gminy Krzeszów, brak sieci kanalizacyjnej oznacza poważne ograniczenia możliwości i negatywnie wpływa na wykorzystanie szans rozwojowych. Zaawansowany rozwój wodociągów spowodował znaczny wzrost ilości ścieków wymagających odprowadzenia i oczyszczenia, co przy braku sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze gminy powoduje wzrost zagrożeń dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Zachodzi, zatem pilna potrzeba podjęcia realizacji

niezbędnych systemów kanalizacji liniowej umożliwiających odprowadzenie i oczyszczanie ścieków sanitarnych wytwarzanych na obszarze Krzeszów Dolny, Kustrawa, Bystre, Sigielki, Łazów, Podolszynka Plebańska, Kamionka Dolna, Kamionka Średnia, Kamionka Górna, Podolszynka Ordynacka, Koziarnia. Kompleksowe skanalizowanie gminy przyczyni się do ochrony środowiska, poprawy warunków sanitarnych oraz aktywizacji gospodarczej całej gminy jako rejonu o dużym potencjale agroturystycznym.

2.3. Siec gazowa

Długość sieci gazowej na terenie gminy Krzeszów w roku 2014 wynosiła 55 274 m. W okresie 2010 – 2014 długość sieci powiększyła się jedynie o 45 m. Na terenie gminy wykonanych jest 876 czynnych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. W okresie analizy 2010 – 2014 liczba przyłączy corocznie wzrastała. Na tle powiatu, gmina pod względem liczby wykonanych przyłączy gazowych znajduje się dopiero na piątym miejscu, tuż za nią jest jedynie gmina Harasiuki (300 przyłączy) i Jarocin (0 przyłączy).

Ponadto pod względem liczby odbiorców gmina na tle powiatu nizańskiego zajmuje jedno z ostatnich miejsc. W 2014 roku gaz był doprowadzony do 547 gospodarstw domowych. Liczba ta od 2010 roku wzrosła o 17 nowych odbiorców. Przy wzroście liczby odbiorców maleje jednak zużycie gazu, które w głównym stopniu związane jest ze zmniejszeniem liczby ludności korzystającej z sieci gazowej, na co wpływ wywierają w głównej mierze migracje i wzrost cen gazu. Liczba nowych przyłączy nie jest współmierna do liczby mieszkańców korzystających z sieci gazowej, bowiem gdy liczba przyłączy corocznie rośnie, to liczba mieszkańców korzystających z sieci maleje. Jest to związane m.in. z migracjami mieszkańców, ujemnym stanem naturalnym, kosztami eksploatacji i ogrzewania budynków z sieci gazowej.

Tabela 30 Dane dotyczące zużycia i sieci gazowej na terenie gminy

Jednostka terytorialna	czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych				
	2010 szt.	2011 szt.	2012 szt.	2013 szt.	2014 szt.
Powiat nizański	10766	10842	10917	10953	11 049
Nisko	3763	3804	3836	3856	3 906
Jeżowe	2133	2142	2163	2165	2 182
Rudnik nad Sanem	1969	1985	1994	2003	2 016
Ulanów	1746	1752	1759	1761	1 769
Krzeszów	857	861	867	868	876
Harasiuki	298	298	298	300	300
Jarocin	0	0	0	0	0

Jednostka terytorialna	Odbiorcy gazu				
	2010	2011	2012	2013	2014
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Powiat nizański	9733	9822	9859	9911	9 951
Nisko	5152	5191	5215	5214	5 231
Rudnik nad Sanem	1992	2003	2002	2006	2 011
Ulanów	1076	1083	1086	1087	1 088
Jeżowe	901	924	935	949	961
Krzeszów	530	537	536	541	547
Harasiuki	82	84	85	114	113
Jarocin	0	0	0	0	0

Jednostka terytorialna	Zużycie gazu w tys. m ³				
	2010	2011	2012	2013	2014
	tys.m ³	tys.m ³	tys.m ³	tys.m ³	tys. m ³
Powiat nizański	4965,50	4936,80	4719,7	4707,4	4 280,7
Nisko	2647,50	2654,90	2530,3	2531,6	2 324,1
Rudnik nad Sanem	1221,70	1181,40	1147,0	1130,4	1 004,2
Ulanów	470,00	444,90	429,8	436,3	376,8
Jeżowe	352,30	373,20	353,7	345,5	321,3
Krzeszów	240,50	245,70	223,6	226,3	213,2
Harasiuki	33,50	36,70	35,3	37,3	41,1
Jarocin	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0

Jednostka terytorialna	Ludność korzystająca z sieci gazowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	34306	34314	33665	33614	33 386
Nisko	17618	17549	17028	16936	16 780
Rudnik nad Sanem	6905	6902	6726	6683	6 633
Jeżowe	3838	3918	4011	4043	4 065
Ulanów	3745	3730	3754	3706	3 680
Krzeszów	1887	1901	1833	1834	1 832
Harasiuki	313	314	301	400	392
Jarocin	0	0	12	12	4

Źródło: GUS BDL

3. Gospodarka odpadami

Gospodarką odpadami na terenie gminy Krzeszów zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krzeszowie. Składowisko odpadów komunalnych znajduje się w miejscowości Sigielki. Na jego terenie funkcjonuje mechaniczno – biologiczna instalacja do przetwarzania odpadów biodegradowalnych. Od stycznia 2016 r. MBP jest instalacją regionalną. Na dz. nr 612 i 613 w Sigielkach znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne z obiektami towarzyszącymi. Ponadto na dz. nr ewid. 612 znajdują się:

2 kwatery składowania odpadów 2,4 ha, hala segregacji odpadów z linią sortowniczą, zasieki na wysortowane odpady, zbiornik na ścieki komunalne, zbiornik na odcieki, dojścia i dojazdy utwardzone.

Instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowana jest przy istniejącym składowisku i linii do mechanicznego przetwarzania odpadów w Sigiełkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2014 roku z terenu badanej gminy zebrano 247,39 ton zmieszanych odpadów. Na jednego mieszkańca przypada 57,7 kg wyprodukowanych śmieci. Od 2010 roku systematycznie zwiększyła się liczba zbieranych odpadów, co wynika w dużym stopniu ze świadomości mieszkańców na temat ochrony środowiska, jak też obowiązującego zakazu o wywożeniu odpadów na tzw. dzikie wysypiska.

Tabela 31 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku

Dane	j.m.	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	[t]	147,78	155,02	154,74	171,96	247,39
ogółem na 1 mieszkańca	[kg]	34,1	35,9	36,0	40,0	57,7
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	[kg]	27,3	28,7	30,1	32,0	46,1
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	[m ²]	1	1	1	1	1

Źródło: GUS BDL

Jeszcze w 2010 roku na terenie gminy Krzeszów funkcjonowało jedno dzikie wysypisko śmieci. Zajmowało ono 5000 m² powierzchni. Dzikie wysypiska śmieci bardzo niekorzystnie wpływają na istnienie fauny i flory, jak również na zdrowie i życie człowieka, szczególnie okolicznych mieszkańców. Mając na uwadze jakość życia mieszkańców i środowisko naturalne oraz kierując się zobowiązaniami nałożonymi przez Unię Europejską w 2013 roku Gmina usunęła tego typu skupiska odpadów ze swojego terenu. Takim działaniem Gmina Krzeszów zwiększyła swoje walory turystyczne swojego terenu.

Tabela 32 Dzikie wysypiska

Dane	j.m.	2010	2011	2012	2013	2014
powierzchnia istniejących - stan w dniu 31 XII	[m ²]	5 000	5 000	5 000	0	0
istniejące - stan w dniu 31 XII	[szt.]	1	1	1	0	0

dzikie wysypiska na 100 km ² powierzchni ogółem	[szt.]	1,6	1,6	1,6	0,0	0,0
powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km ² powierzchni ogółem	[m ²]	8 065	8 065	8 065	0	0

Zródło: GUS BDL

4. Internet

Raport UKE pn. „Raport pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną w 2014 r.” z października 2015 obrazuje bieżącą sytuację i stan dostępności do szerokopasmowego Internetu na terenie gminy Krzeszów. Zgodnie z raportem dostępność do Internetu w technologii kablowej zapewniona jest do wszystkich miejscowości występujących na terenie gminy, różny jest poziom konkurencyjności firm świadczących usługi dostępu do Internetu. Najlepsza dostępność do sieci szerokopasmowej na terenie gminy Krzeszów, pod względem rynkowym (liczba działających podmiotów) występuje w technologii kablowej i radiowej, od 3 do 9 podmiotów deklaruje tę technologię na obszarze 10 miejscowości z terenu gminy, w dwóch miejscowościach ofertę usług internetowych świadczą dwa podmioty, natomiast w jednej miejscowości już tylko jeden. W przypadku technologii światłowodowej, tego typu technologia oferowana jest jedynie na terenie dwóch miejscowości: Krzeszów i Bystre, którą świadczą dwa podmioty rynkowe. W ten sposób dostępność do Internetu szerokopasmowego na terenie gminy Krzeszów nie odbiega zasadniczo od pozostałych gmin z terenu powiatu nizańskiego.

Tabela 33 Dostęp do Internetu w roku 2014

Nazwa gminy	Liczba miejscowości	Liczba miejscowości z zakończeniem sieci światłowodowej					Liczba miejscowości z węzłami telekomunikacyjnymi				
		0 PT	1 PT	2 PT	3÷9 PT	10 PT lub więcej	0 PT	1 PT	2 PT	3÷9 PT	10 PT lub więcej
HARASIUKI	24	21	3	0	0	0	19	3	2	0	0
JAROCIN	9	7	2	0	0	0	3	5	1	0	0
JEŻOWE	11	7	3	1	0	0	7	3	0	1	0
KRZESZÓW	13	11	2	0	0	0	10	2	1	0	0
NISKO	7	3	3	0	1	0	2	2	1	1	1
RUDNIK NAD SANEM	3	0	2	1	0	0	0	0	1	2	0
ULANÓW	14	9	5	0	0	0	5	4	2	3	0

Dane: UKE

Tabela 34 Dostęp do Internetu w roku 2014

Nazwa gminy	Liczba miejscowości	Liczba miejscowości z dostępowymi węzłami telekomunikacyjnymi					Liczba miejscowości z zasięgiem sieci kablowych lub terminalami radiowymi				
		0 PT	1 PT	2 PT	3÷9 PT	10 PT lub więcej	0 PT	1 PT	2 PT	3÷9 PT	10 PT lub więcej
HARASIUKI	24	19	3	1	1	0	2	2	4	16	0
JAROCIN	9	3	4	1	1	0	0	0	0	9	0
JEŻOWE	11	7	3	0	1	0	0	1	1	9	0
KRZESZÓW	13	11	1	1	0	0	0	1	2	10	0
NISKO	7	2	1	1	2	1	0	0	0	4	3
RUDNIK NAD SANEM	3	0	0	0	3	0	0	0	0	3	0
ULANÓW	14	5	1	3	5	0	0	0	0	14	0

Dane: UKE

Tabela 35 Dostęp do Internetu w roku 2014

Nazwa gminy	Liczba miejscowości	Liczba miejscowości z optycznymi punktami styku sieci				
		0 PT	1 PT	2 PT	3÷9 PT	10 PT lub więcej
HARASIUKI	24	24	0	0	0	0
JAROCIN	9	9	0	0	0	0
JEŻOWE	11	11	0	0	0	0
KRZESZÓW	13	13	0	0	0	0
NISKO	7	7	0	0	0	0
RUDNIK NAD SANEM	3	3	0	0	0	0
ULANÓW	14	14	0	0	0	0

Dane: UKE

Najwyższy poziom dostępności do Internetu występuje w miejscowościach: Sigielki (88,37%), Kustrawa (55,77%), Krzeszów Dolny (51,69%) i Krzeszów (44,21%). W przypadku dostępu do Internetu na poziomie min 2 Mb/s wysoki poziom dostępności występuje jedynie w miejscowości Sigielki (88,37%), w pozostałych miejscowościach nie przekracza nawet 35%. W przypadku dostępu do Internetu szerokopasmowego o minimalnej przepustowości 30 mb/s, jedynie dostęp do niego posiadają mieszkańcy Bystre i Krzeszowa, lecz ich liczba jest marginalna (4,23% i 1,72%). W ten sposób przedstawiona analiza wykazuje potrzeby inwestycyjne w zakresie rozbudowy sieci internetowej na terenie gminy Krzeszów, w szczególności w zakresie dostępu do usług Internetu o przepustowości minimum 2 Mb/s oraz na poziomach wyższych.

Tabela 36. Penetracja zasięgami usług internetowych

Nazwa miejscowości	kategoria miejscowości wg l. ludności	Liczba PT posiadających zakończenia sieci światłowodowej	Penetracja zasięgami usług budynki jednorodzinne	Penetracja zasięgami usług min 2Mb/s budynki jednorodzinne
BYSTRE	501-1000	1 PT	43,19%	33,80%
KAMIONKA DOLNA	101-500	0 PT	32,76%	8,62%
KAMIONKA GÓRNA	101-500	0 PT	21,95%	9,76%
KAMIONKA KOLONIA	101-500	0 PT	36,84%	7,89%
KAMIONKA ŚREDNIA	101-500	0 PT	8,11%	0,00%
KOZIARNIA	101-500	0 PT	13,51%	6,76%
KRZESZÓW	501-1000	1 PT	44,21%	32,62%
KRZESZÓW DOLNY	101-500	0 PT	51,69%	31,46%
KUSTRAWA	101-500	0 PT	55,77%	25,00%
ŁĄZÓW	101-500	0 PT	29,81%	3,85%
PODOLSZYNKA ORDYNACKA	101-500	0 PT	39,42%	10,58%
PODOLSZYNKA PLEBAŃSKA	101-500	0 PT	42,37%	13,56%
SIGIEŁKI	101-500	0 PT	88,37%	88,37%

Źródło: na podstawie Raportu UKE;

Powiat nizański wypełniając swoje podstawowe zadania, podjął działania mające na celu rozwój sieci internetowych. Działaniem projektu było zbudowanie szerokopasmowej sieci światłowodowej NGA w 25 miejscowościach powiatu, w tym w gminie Krzeszów. Termin zakończenia inwestycji został zaplanowany na dzień 31.10.2015.

Projekt obejmował:

- budowę 258,64 km sieci, w tym 91 km sieci szkieletowej i 167,64 km sieci dostępowej,
- budowę 4352 gniazd w zasięgu wybudowanej sieci dostępowej podłączenie min. 1534 gospodarstw domowych do sieci światłowodowej nowej generacji NGA o minimalnej przepustowości 30 Mb/s.

Całkowita zakładana wartość projektu: 34 826 074,61 zł.

Całkowita zakładana wartość dofinansowania: 18 431 487,20 zł w tym:

- ze środków UE 15 666 764,12
- z Budżetu Państwa 2 764 723,08 zł.

Wyzwania w obszarze infrastruktury technicznej:

- *utrzymywanie dróg lokalnych w dobrym stanie technicznym;*
- *utworzenie ścieżek rowerowych;*
- *budowa i przebudowa dróg gminnych, wewnętrznych, dojazdowych do pól i chodników*
- *wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozwój infrastruktury kanalizacyjnej;*
- *podniesienie świadomości mieszkańców z korzyści korzystania z instalacji kanalizacyjno – wodociągowej;*
- *rozbudowa RIPOK i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych;*
- *rozbudowa sieci internetowej w szczególności w zakresie dostępności do Internetu szerokopasmowego na poziomie przepustowości min 2Mb/s oraz 30mb/s.*

VI. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Oświata i edukacja

Placówki oświatowe działające na terenie gminy:

1. **Przedszkole Gminne w Krzeszowie**
2. **Zespół Szkół w Krzeszowie**
3. **Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem**

Tabela 37 Dane teleadresowe placówek oświatowych gminy Krzeszów

Lp.	Nazwa placówki	Siedziba	Rodzaj
1.	Przedszkole Gminne w Krzeszowie	Ul. Rynek 7 37-418 Krzeszów	przedszkole
2.	Zespół Szkół w Krzeszowie	ul. Ulanowska 7 37-418 Krzeszów	szkoła podstawowa + gimnazjum
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem	Bystre 72a 37-418 Krzeszów	szkoła podstawowa +oddział przedszkolny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej Gminy Krzeszów

W Przedszkolu Gminnym w Krzeszowie funkcjonuje oddział przedszkolny - klasa „0” oraz dwa oddziały dzieci młodszych. Przedszkole ze względu na swoje zaplecze dydaktyczne może rocznie przyjąć 61 wychowanków. Do przedszkola uczęszczają dzieci w wieku od 3 do

6 lat z terenu Gminy Krzeszów z następujących miejscowości: Krzeszów, Krzeszów Dolny, Koziarnia, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska, Kamionka Górna, Kamionka Średnia, Kamionka Dolna, Kamionka - Kolonia, Bystre.

Szkoła w Bystrem jest sześcioletnią Publiczną Szkołą Podstawową o strukturze klas I – VI. Przy szkole funkcjonuje oddział przedszkolny, do którego uczęszczają obowiązkowo dzieci 5 - letnie oraz 6-letnie. W szkole naukę pobierają dzieci zamieszkałe w obwodzie szkoły z miejscowości Bystre, Kustrawa, Łazów, Sigiełki. Budynek szkoły tworzą dwa obiekty. Ilość uczniów, wychowanków w roku szkolnym 2015/2016: 83 osoby.

Zespół Szkół w Krzeszowie to połączenie szkoły podstawowej obejmującej swym obowiązkiem edukacyjnym dzieci od I do VI klasy szkoły podstawowej oraz gimnazjum - I - III. Budynek szkoły ma charakter trójkondygnacyjny z zachowaniem podziału na Szkołę Podstawową i Gimnazjum. Ilość uczniów w roku szkolnym 2015/2016: 267 osób

Na terenie gminy Krzeszów nie funkcjonuje ani jedna placówka opiekuńczo wychowawcza typu żłobek. Najmłodszy mieszkańcy gminy, od czwartego miesiąca życia do 3 lat nie mogą korzystać z profesjonalnej opieki, czego skutkiem bardzo często jest rezygnacja jednego z rodziców z dotychczas wykonywanej pracy zawodowej lub ograniczenia w jej podjęciu.

Tabela 38 Edukacja w gminie Krzeszów

Jednostka	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Placówka wychowania przedszkolnego	2	2	2
- w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	60	60	60
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	83	91	75
- w tym w przedszkolach	58	67	59
Szkoły podstawowe	2	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	194	193	211
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	163	139	136

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015

2. Służba zdrowia

Usługi zdrowotne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Krzeszów w 2014 roku świadczone były przez dwa podmioty niepubliczne. Mieszkańcy korzystali z podstawowej opieki rodzinnej, praktyki pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej, praktyki położnej środowiskowo – rodzinnej oraz lekarza medycyny sportowej.

Liczba udzielonych porad medycznych od 2010 do 2014 roku wzrosła o 1921. Wskazuje to na fakt, iż mieszkańcy gminy z większą intensywnością korzystają z konsultacji specjalistów, w większym stopniu dbają o swoje zdrowie i dobre samopoczucie. Wzrost udzielanych rocznie porad wynika również ze zjawiska starzenia się społeczeństwa. Na tle innych gmin powiatu nizańskiego, gmina Krzeszów zajmuje czwarte miejsce pod względem liczby rocznie udzielanych porad medycznych. Na jednego mieszkańca gminy Krzeszów przypadło 6,5 udzielonych porad. W tej kwestii zajmuje pierwsze miejsce spośród wszystkich gmin powiatu nizańskiego. W sytuacjach wymagających konsultacji ze specjalistami mieszkańcy gminy muszą kierować się do Niska – miasta powiatowego, gdzie znajduje się szpital oraz punkt pogotowia ratunkowego bądź do innych dużych miast województwa podkarpackiego.

Tabela 39 Liczba udzielonych porad

Jednostka terytorialna	porady ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	232 228	242 661	235 301	237 142	239 085
Harasiuki	22 407	22 486	20 321	19 575	19 873
Jarocin	2 710	10 557	9 672	9 416	9 485
Jeżowe	39 360	39 298	39 347	39 653	38 595
Krzeszów	25 926	25 848	29 173	29 664	27 847
Nisko	87 929	91 302	87 977	88 693	91 011
Rudnik nad Sanem	28 616	26 060	23 481	23 592	21 860
Ulanów	25 280	27 110	25 330	26 549	30 414

Źródło: GUS BDL

Tabela 40 Liczba porad na 1 mieszkańca na tle powiatu

Jednostka terytorialna	liczba porad na 1 mieszkańca gminy				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	23,5	25,1	24,8	24,9	25,0
Jarocin	0,5	1,9	1,8	1,7	1,7
Rudnik nad Sanem	2,8	2,5	2,3	2,3	2,1
Harasiuki	3,5	3,6	3,2	3,1	3,2
Ulanów	2,9	3,1	2,9	3,1	3,6
Jeżowe	3,9	3,9	3,9	3,9	3,8
Nisko	3,9	4,1	3,9	3,9	4,1
Krzeszów	6,0	6,0	6,8	6,9	6,5

Źródło: GUS BDL

Na terenie gminy znajduje się jedna apteka. Apteka w 2014 r. zapewniała dostępność do tego typu usług dla 4 272 osób.

Tabela 41 Liczba mieszkańców przypadających na 1 aptekę na tle powiatu nizańskiego

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat nizański	3 991	4 233	4 510	4 220	4 490
Harasiuki	6 335	6 320	b.d.	6 236	6 207
Jarocin	5 490	5 461	5 417	5 444	5 463
Jeżowe	10 094	10 118	10 163	10 148	10 155
Krzeszów	2 167	4 315	4 313	4 289	4 272
Nisko	2 826	2 817	2 810	2 812	3 207
Rudnik nad Sanem	3 428	3 436	3 448	3 440	3 425

Źródło: GUS BDL

3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest jedną z kluczowych polityk państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Krzeszów w 2014 roku skorzystało 583 osób. Liczba ta od 2010 roku uległa zmniejszeniu o 98 osób. Wśród tych mieszkańców znajduje się 419 osób będących poniżej kryterium dochodowego. Na tle powiatu nizańskiego gmina zajmuje siódme miejsce pod względem osób korzystających ze wskazanej usługi. Co wskazuje, iż jej mieszkańcy w najmniejszej liczbie potrzebują wsparcia ze strony państwowych instytucji. Wynikać to może między innymi z uwagi na ogólną liczbę mieszkańców gminy. Analiza sytuacji społecznej na podstawie liczby osób korzystających z pomocy społecznej w okresie 2010 – 2014 corocznie ulegała poprawie. Widoczne jest to w spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy w latach 2010 – 2014.

Tabela 42 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na tle powiatu

Jednostka terytorialna	ogółem					poniżej kryterium dochodowego				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Powiat niżański	10 699	9 817	9 478	9 662	8 478	6 318	5 740	6 951	7 133	5 915
Harasiuki	1086	1069	1142	1178	1087	599	633	855	899	770
Jarocin	1266	953	978	838	669	765	544	699	593	405
Jeżowe	2518	2572	2345	2322	2066	1631	1589	1853	1812	1597
Krzyszów	681	699	651	656	583	374	447	498	521	419
Nisko	2578	1989	1952	1917	1777	1317	936	1191	1232	1056
Rudnik nad Sanem	1568	1600	1636	1720	1625	989	976	1243	1272	1192
Ulanów	1002	935	774	1031	671	643	615	612	804	476

Źródło: GUS BDL

Zasiłki rodzinne w gminie Krzyszów w 2014 roku pobierało 228 rodzin. Liczba ta od 2010 roku systematycznie maleje. Owy spadek liczby rodzin pobierających środki finansowe z tytułu świadczenia rodzinnego jest zauważalny we wszystkich gminach powiatu niżańskiego.

Tabela 43 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci

Jednostka terytorialna	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci				
	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat niżański	4 204	4 012	3 697	3 420	3 154
Harasiuki	458	442	415	404	372
Jarocin	353	345	302	272	239
Jeżowe	848	835	803	770	744
Krzyszów	297	302	269	253	228
Nisko	1 149	1 077	974	863	793
Rudnik nad Sanem	619	561	514	489	451
Ulanów	480	450	420	369	327

Źródło: GUS BDL

4. Budownictwo mieszkaniowe

Poziom rozwoju gminy oceniany jest również wg struktury mieszkaniowej. Jest to obszar bardzo ważny dla życia mieszkańców oraz osób chcących się osiedlić na danym terenie. Na przestrzeni ostatnich czterech lat, obejmujących okres od 2010 do 2014 roku, liczba nowowynbudowanych mieszkań systematycznie rośnie. W 2014 roku powstało ich 13, o 11 więcej niż w 2010 roku. Wynikać to może między innymi z coraz prężniej rozwijającej się turystyki gminy i traktowania gminy jako miejsca sypialnianego dla większych ośrodków miejskich. Z każdym rokiem zwiększa się również powierzchnia użytkowa mieszkań.

Tabela 44 Struktura mieszkań

Jednostka terytorialna	ogółem									
	mieszkania					powierzchnia użytkowa				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Powiat nizański	100	104	146	205	169	13135	13 100	19 787	21 868	19 616
Harasiuki	5	12	9	9	12	676	1 570	1 120	1 258	1 780
Jarocin	14	9	13	25	13	1 815	1 017	1 734	3 357	1 706
Jeżowe	11	15	25	16	20	1 255	1 981	3 160	2 013	2 442
Krzyszów	2	2	6	2	13	400	219	749	268	1 613
Nisko	46	40	60	118	81	6 112	4 854	8 125	10 014	8 344
Rudnik nad Sanem	13	17	23	16	19	1 527	2 228	3 439	2 263	2 258
Ulanów	9	9	10	19	11	1 350	1 231	1 460	2 695	1 473

Źródło: GUS BDL

Analiza budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Krzyszów w okresie 2010 – 2014 wykazuje tendencję wzrostową. Jednak dokonując zestawienia liczby oddanych nowych mieszkań z gminami innych powiatów, wynik jest już mniej satysfakcjonujący. Widoczne jest to głównie względem gmin powiatu stalowowolskiego, na terenie którego widoczny jest nie tylko systematyczny ale również wysoki w liczbach rozwój budownictwa jednorodzinne. Liczba budynków oddawanych m.in. w gminach Pysznica, Zaleszany czterokrotnie przewyższa liczbę budynków oddawanych na terenie gminy Krzyszów. Wobec powyższego pozytywny obraz i wizerunek gminy Krzyszów ze wzrostem liczby oddawanych budynków mieszkaniowych, należy proporcjonalnie i umiarkowanie rozpatrywać w zakresie jej rozwoju społeczno – gospodarczego.

Tabela 45 Liczba nowych mieszkań na tle powiatu

Jednostka terytorialna	mieszkania w nowych budynkach mieszkalnych (oddanych do użytkowania w całości lub w poszczególnych częściach) i niemieszkalnych				
	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat nizański	205	221	271	311	303
Nisko	46	40	60	118	81
Pysznica	50	64	58	55	58
Zaleszany	30	27	40	33	51
Bojanów	25	26	27	18	25
Jeżowe	11	15	25	16	20
Rudnik nad Sanem	13	17	23	16	19
Jarocin	14	9	13	25	13
Krzyszów	2	2	6	2	13
Harasiuki	5	12	9	9	12
Ulanów	9	9	10	19	11

Źródło: GUS BDL

Dobrze kształtuje się również sytuacja mieszkaniowa gminy Krzeszów pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na jedną osobę na tle powiatu nizańskiego. W 2014 roku owa powierzchnia na jedną osobę w gminie wyniosła 28,0 m² i zwiększyła się w stosunku do 2010 roku o 1,1 m². Tym samym gmina Krzeszów i Ulanów posiadają pierwsze miejsce w analizowanej kategorii. Jednak w stosunku do gmin innych powiatów np. stalowowolskiego osiągnięty wynik nie jest już najwyższy i w pełni zadawalający. Większą powierzchnią użytkową na jedną osobę dysponuje między innymi gmina Zaleszany (29,6 m²) oraz gmina Pysznica (30,7 m²). Powierzchnia przeznaczona na mieszkańca w budynku jednorodzinnym wpływa na komfort życia i pracy mieszkańców.

Tabela 46 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę na tle powiatu

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Pysznica	29,1	29,5	29,9	30,3	30,7
Zaleszany	28,1	28,4	28,7	29,1	29,6
Krzeszów	26,9	27,1	27,3	27,5	28,0
Ulanów	26,8	27,1	27,2	27,7	28,0
Rudnik nad Sanem	26,0	26,1	26,3	26,6	26,9
Nisko	25,4	25,6	26,1	26,5	26,8
Harasiuki	25,4	25,7	26,0	26,3	26,7
Powiat nizański	25,0	25,2	25,5	25,8	26,1
Jarocin	23,2	23,5	24,0	24,5	24,7
PODKARPACKIE	23,2	23,4	23,7	24,0	24,4
Jeżowe	21,4	21,5	21,6	21,9	22,1
Bojanów	20,5	20,7	21,0	21,3	21,8

Źródło: GUS BDL

W zakresie liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców sytuacja gminy jest znacznie mniej korzystna od średniej dla regionu, powiatu i pozostałych gmin objętych analizą. Związane jest to jednak z migracjami ludności, obniżaniem się liczby domowników i liczby mieszkańców na terenie gminy.

Tabela 47. Mieszkania na 1000 mieszkańców na tle powiatu

Jednostka terytorialna	mieszkania na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
Nisko	299,2	301,6	304,9	309,6	313,3
Rudnik nad Sanem	302,8	303,5	304,2	306,4	309,0
Krzeszów	289,3	291,1	292,6	294,7	298,5
Zaleszany	286,1	288,3	289,8	292,6	296,6
Ulanów	280,7	282,9	283,4	287,5	290,5

Powiat nizański	279,8	281,6	283,7	287,0	289,8
Harasiuki	277,2	279,4	282,2	285,1	288,2
Pysznica	279,3	281,2	282,4	284,2	286,6
Jarocin	240,1	242,6	247,0	250,4	251,3
Bojanów	233,2	234,0	236,1	238,4	242,3
Jeżowe	231,3	231,9	232,9	234,5	236,2

Źródło: GUS BDL

5. Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie powstał na mocy uchwały Rady Gminy nr XV/75/92 z dnia 17 lipca 1992r.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Świetlica wiejska w Podolszynie Plebańskiej,
- Świetlica wiejska w Koziarni.

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzeszowie powstała w 1949 roku. Na przestrzeni lat zmieniały się lokale i kadra biblioteczna. W 1973 r. Biblioteka została przeniesiona do budynku Gminnego Ośrodka Kultury. Biblioteka obsługuje czytelników gminy Krzeszów-wychodzi naprzeciw potrzebom czytelniczym z zakresu księgozbioru, który jest uzupełniany w nowości biblioteczne. Udziela informacji bibliotecznych korzystając z księgozbioru podręcznego biblioteki, wskazuje odpowiednie źródła informacji i uczy jak należy z nich korzystać (lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki). W 2014 roku z usług biblioteki skorzystało 497 czytelników. Średnio na jednego czytelnika w badanym okresie przypada 17 pozycji literackich.

Gminny Ośrodek Kultury swoją działalnością obejmuje miejscowości należące do gminy Krzeszów. Realizuje swoje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność zgodną z założeniami Państwa w dziedzinie polityki kulturalnej.

Do stałych form pracy Gminnego Ośrodka Kultury w Krzeszowie możemy zaliczyć:

- Kółko plastyczne,
- Kółko szachowe,
- Fitness latino,
- Zespół wokalny - instrumentalny SONANTE,

- Grupy taneczne - młodsza i starsza,
- Wypożyczalnia,
- Czytelnia,
- Galeria wystaw,
- Nauka gry na instrumentach - gitara, pianino, akordeon.

Oprócz stałych form pracy przedstawionych powyżej Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie jest aktywnym organizatorem lub współorganizatorem cyklicznych imprez okolicznościowych.

Do zadań jednostki należy także promocja Gminy, która odbywa się poprzez organizację kolejnych edycji imprez:

- Plener Malarski,
- Powidlaki.

Plenery malarskie w Krzeszowie nad Sanem organizowane są już od ponad 30 lat, przez te lata zmieniali się organizatorzy, sponsorzy, ale przyświecał temu zawsze jeden cel: promocja Gminy Krzeszów i ukazanie jej piękna poprzez sztukę, ukazanie bogatej historii, przepięknych zakątków, których nie spotyka się na co dzień.

„Powidlaki” to cykliczna impreza. W 2014 roku odbyła się po raz 18. W trakcie dwudniowych obchodów, zawsze na początku września, goście mogą zapoznać się z tradycjami wyrobu powideł, oraz uczestniczyć w kiermaszach sztuki ludowej. Pomysł organizacji Powidlaków zrodził się kilkanaście lat temu, zainspirowany odwieczną krzeszowską tradycją smażenia powideł. Z biegiem lat Powidlaki organizowane najpierw w prywatnej zagrodzie powidlarskiej mieszkańca Krzeszowa Stanisława Kutmana rozrosły się do rangi jednego z najważniejszych wydarzeń kulturalnych Podkarpacia.

W Gminnym Ośrodku Kultury siedzibę ma:

- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowskiej „ROTUNDA”,
- Stowarzyszenie Twórców Kultury i Folkloru Ziemi Krzeszowskiej,
- Koło Emerytów i Rencistów,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Krzeszowa,
- Stowarzyszenie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych „Pomoc i wsparcie”.

Koło Gospodyń Wiejskich w Krzeszowie zostało zarejestrowane w dniu 18 października 2004 roku. Głównym celem powołania Koła Gospodyń Wiejskich była reaktywacja kultuwowania obrzędów i potraw regionu krzeszowskiego. Podczas kilkuletniej pracy Koło

Gospodyń Wiejskich doprowadziło do wpisu 4 produktów tradycyjnych na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Swoje produkty KGW promuje na imprezach lokalnych np. Dni Krzeszowa, Powidlaki, oraz na imprezach organizowanych w województwie podkarpackim m. in. podczas kolejnych edycji konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”, czy „Tradycyjny Produkt Podkarpacki”.

6. Turystyka i sport

Gmina Krzeszów położona nad Sanem posiada interesującą zabudowę miasteczka. Wyraźne miejskie założenia urbanistyczne nawiązują do miejskiej przeszłości Krzeszowa. W 1641 roku król Władysław IV Waza nadał miejscowości prawa miejskie. W okresie rozbiorów ranga Krzeszowa upadła, a zniszczenia I wojny światowej doprowadziły miejscowość do odebrania jej praw miejskich.

Gmina Krzeszów posiada bogate i różnorodne zaplecze turystyczne, spośród którego osiem obiektów zabytkowych wpisanych jest do rejestru Konserwatora Zabytków. Sześć z nich znajduje się na terenie Krzeszowa, oraz po jednym w miejscowości Bystre – Sigielki oraz Kustrawie.

Zabytki Krzeszowa:

- układ urbanistyczny miasta Krzeszów, nr rej. 284/A z 10.04.1984 r.;
- cmentarz żydowski, nr rej. 395/A z 30.06.1988 r.;
- kościół drewniany, parafialny p.w. Narodzenia NMP wraz z wolnostojącą dzwonnica i otoczeniem w granicach cmentarza kościelnego nr rej. 274/A z 06.09.1983 r. –, remontowany w latach 2006 – 2007, wymaga dalszego remontu i odnowy polichromii;
- budynek przy ul. Ogrodowej;
- cmentarz wojenny – zbiorowa mogiła ok. 1 500 osób narodowości żydowskiej z Krzeszowa i okolic rozstrzelanych w listopadzie 1942 r. nr rej. 467/A z 08.06.1992 r.;
- wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP nr rej.141/B z 21.02.2006 r.

Zabytki Bystre –Sigielki:

- cmentarz wojenny z II wojny światowej położony na skraju wsi, w lesie, przy drodze Krzeszów – Leżajsk nr rej. 327/A z 13.06.1988 r.

Zabytki Kustrawa:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej założony w 1915 roku nr rej. 284/A z 10.04.1984r.

Najważniejszym zabytkiem w Gminie Krzeszów jest drewniany, trzynawowy kościół pochodzący z lat 1727-1728. Gruntowną renowację obiekt przeszedł pod koniec XIX wieku z funduszy rodu Zamojskich. Zespół kościelny w Krzeszowie usytuowany jest na szczycie wzniesienia w płn. -wsch. części miejscowości, ogrodzony i otoczony starodrzewem. Składa się z kościoła, drewnianej dzwonnicy, drewnianego budynku plebanii (na północ od placu kościelnego). W obrębie ogrodzenia w płn. -zach. części placu kościelnego znajduje się kapliczka, a w ogrodzeniu od strony płn. – brama wjazdowa i furtka. Wnętrze kościoła ukształtowane jest w charakterze halowym. Korpus trójnawowy, wydzielony parami drewnianych słupów, zamkniętych arkadami. Ściana tęczowa o wykroju prostokątnym z profilowaną belką tęczową, na której data: 1727. Chór muzyczny wsparty na dwóch słupach. Wewnątrz sklepienia pozorne: w nawie i prezbiterium – kolebkowe, w nawach bocznych i transepcie – żagielkowe. W kościele zachowało się bogate barokowe wyposażenie z XVIII w. oraz z XIX i XX w., a także elementy wyposażenia wcześniej istniejących tu kościołów. Na wyposażenie składają się przede wszystkim wysokiej klasy ołtarze i obrazy z XVIII w., będące świadectwem hojnego mecenatu rodziny Zamojskich. Ołtarz główny z końca XVIII w. przypisywany jest Michałowi Wurtzerowi młodszemu. Wśród bogatego wyposażenia znajdują się też ołtarze i rzeźby z I połowy XVIII w. autorstwa znanego rzeźbiarza Thomasa Huntera.

Do atrakcji turystycznych gminy Krzeszów zaliczana jest również kapliczka mieszcząca się nad cudownym źródłem. Jest to źródło z krystalicznie czystą wodą obok, którego stoi kapliczka poświęcona Matce Boskiej. Według przekazów miejscowej ludności objawiła się w tym miejscu Matka Boska. Woda wypływająca z ziemi charakteryzuje się leczniczymi właściwościami, w szczególności ma pomagać na choroby oczu. Od tamtego czasu miejsce to zaczęto nazywać Zjawieniem, a miejscowa ludność przybywała tu aby napić się uzdrawiającej wody. Pierwszą kapliczkę poświęconą Matce Boskiej postawiono w 1867 roku. Fundatorem i wykonawcą był młynarz Wawrzyniec Góra z Radecznicy. Od tego czasu kapliczka wielokrotnie była naprawiana i modernizowana.

Innym ciekawym miejscem w gminie Krzeszów jest Wzgórze Rotunda, usytuowane 228 m n. p. m. Oddzielone jest ono fosą od przyległych wzgórz, na których znajdują się tereny dawnego folwarku, kościoła parafialnego i plebanii. Prawdopodobne wzgórze było miejscem lokalizacji pierwotnego osadnictwa Krzeszowa. Na jego terenie mieścił się zameczek Batorówny, jednej z żon Jana Zamojskiego. Zameczek został zburzony podczas działań wojennych w 1914 r.

Do 1939 r. istniały tu ziemne nagrobki powstańców 1863 r., zachowała się jeszcze zbiorowa mogiła żołnierzy poległych w 1914 r. Obecnie wzgórze jest własnością prywatną.

Atrakcją turystyczną gminy jest również Dolina Dolnego Sanu, oraz część Płaskowyżu Tarnogrodzkiego obfitująca w ciekawe krajobrazy wyżyny lessowej, sprzyjające turystyce pieszej. Rzeka San to nie tylko piękne nadrzeczne krajobrazy, ale również możliwości wędkarskie oraz spływy kajakowe.

Kolejną atrakcją turystyczną jest park linowy, zbudowany z ponad 300 metrów podniebnej trasy, z 25 przeszkód rozmieszczonych między platformami na trzech poziomach.

Gmina Krzeszów w swoich walorach turystycznych dysponuje również stokiem narciarskim. Stok Narciarski w Krzeszowie to 500 m świetnie przygotowanej trasy zjazdowej. Różnica poziomów to 65 metrów.

Przez teren gminy będą dwa szlaki turystyczne:

- Szlak żółty – Leżajsk – Sandomierz (biegnący wzdłuż rzeki San);
- Szlak Architektury Drewnianej (Trasa IX Tarnobrzeko - Niżańska).

Przez gminę Krzeszów przebiega również Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, pod nazwą „Od stolicy Flisaków po stolicę grzybiarzy”. Trasa wynosi 37 km długości i przebiega w następujący sposób: Ulanów (0,0) – Dąbrowica (7,5 km) – Sieraków (13,5 km) – Harasiuki (15,5 km) – Hucisko (21,0 km) – Krzeszów (26,0 km) – Bieliny (31,0 km) – Ulanów (37,0 km). Szacowany czas przebycia trasy wynosi 3 godziny, plus 2 godziny poświęcone na zwiedzanie mijanych atrakcji turystycznych.

Teren miejscowości Krzeszów znajduje się poza zasięgiem obszarów chronionych. Pod ochroną są tylko pomniki przyrody w postaci drzew: lipa drobnolistna szt. 7, klon srebrny szt. 1, wiąz szypułkowy szt. 1.

Pomimo licznych atrakcji turystycznych gmina Krzeszów jest najbardziej znana jako ośrodek tradycji smażenia powideł. Rokrocznie w okresie września organizowana jest impreza zwana Powidlakami. Zbiorowe smażenie powideł oraz poznawanie kulturalno-kulinarnych walorów Ziemi Krzeszowskiej jest ciekawą propozycją dla odwiedzającego. Podczas festiwalu organizowane są kursy kulinarne, zajęcia edukacyjne czy licytacje najlepszych produktów.

Na liście produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi znajdują się również produkty pochodzące z terenu gminy Krzeszów. Do owych produktów zalicza się:

- powidła krzeszowskie,
- ser wielkanocny,
- krupiak,

- chleb koziarniacki,
- zalewajka,
- orzechówka krzeszowska,
- kruszon,
- śliwowica krzeszowska.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa gospodarstwa agroturystyczne, przyjmujące gości w systemie całorocznym. Oferują 20 miejsc noclegowych. Turysta może korzystać również z miejsc noclegowych znajdujących się w Hotelu Babilon (8 miejsc noclegowych oraz 1 apartament).

Na terenie Gminy Krzeszów znajdują się 4 restauracje:

- Babilon,
- Mostowa,
- Pizzeria Siódemka,
- Złoty Stok (otwarta jedynie w sezonie zimowym).

Z dniem 1 marca 2012 r. został utworzony Gminny Zakład Sportu i Rekreacji "Błękitny San" w Krzeszowie. Do podstawowych zadań tej jednostki należy upowszechnianie sportu i rekreacji wśród mieszkańców gminy Krzeszów oraz prowadzenie obiektów rekreacyjnych i sportowych.

W skład infrastruktury sportowej zaliczany jest:

- zespół boisk w pobliżu strażnicy OSP w Krzeszowie przy ul. Mostowej;
- stok narciarski z wyciągiem teleskopowym;
- wiejskie boiska do piłki nożnej w miejscowościach Łazów, Sigielki i Kamionka Górna;
- w miejscowości Bystre przy Szkole Podstawowej zlokalizowane jest szkolne boisko do piłki nożnej oraz sala gimnastyczna (niepełnowymiarowa);
- w Krzeszowie kompleks sportowy „ORLIK”, w tym: boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno – szatniowym;
- Gimnazjum w Krzeszowie posiada nowo wybudowaną salę gimnastyczną o wymiarach 12 x 24 metrów;
- Szkoła Podstawowa w Krzeszowie posiada salę gimnastyczną.

Wyzwania w obszarze infrastruktury społecznej:

- *wzrost liczby dzieci objętych edukacją przedszkolną do osiągnięcia wskaźnika minimum 90%,*
- *rozwój bazy lokalowej z przeznaczeniem na przedszkola,*
- *dostosowanie poziomu i tematyki kształcenia do zachodzących zmian na rynku pracy,*
- *rozwój obiektów publicznych, kulturalnych, turystycznych i sportowych,*
- *rozwój infrastruktury turystycznej, zwłaszcza adresowanej do coraz większej liczby osób aktywnie wypoczywających,*
- *promocja walorów przyrodniczych i historycznych gminy,*
- *promocja produktów tradycyjnych,*
- *przeciwdziałanie problemom społecznym gminy tj. ubóstwo, bezrobocie,*
- *zwiększenie liczby działających aptek na terenie gminy,*
- *dostosowanie usług medycznych do zmian zachodzących w życiu społeczeństwa lokalnego.*

VII. ANALIZA POTRZEB I PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH/BADANIE ANKIETOWE

Nieodłącznym elementem opracowanej diagnozy społeczno – gospodarczej jest analiza potrzeb i problemów zgłaszanych przez bezpośrednich odbiorców działań wskazanych w strategii – mieszkańców Gminy Krzeszów. Potrzeby mieszkańców stanowią jeden z kluczowych elementów programowania strategicznego i planowanych do realizacji w ramach strategii działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych. Tworzą jednocześnie formę konsultacji społecznych i partycypacji mieszkańców w tworzeniu priorytetów, celów i obszarów strategicznego działania Gminy w okresie realizowanej strategii.

Diagnoza potrzeb i problemów mieszkańców została przeprowadzona na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy. Badanie prowadzone było w oparciu o przygotowaną ankietę w zakresie weryfikacji jakości życia na terenie gminy w obszarach:

- *infrastruktura techniczna/komunikacja/oświetlenie,*
- *infrastruktura ochrony środowiska, wodociągi + kanalizacja,*
- *oświata,*
- *infrastruktura sportowa,*

- *oferta kulturalna,*
- *turystyka,*
- *informatyka,*
- *przedsiębiorczość i rynek pracy*
- *pomoc społeczna/seniorzy/zdrowie.*

Ostatnim elementem badania było przedstawienie maksymalnie pięciu kluczowych problemów związanych z jakością życia na terenie gminy Krzeszów, a także maksymalnie pięciu kluczowych działań, jakie powinny zostać zrealizowane lub poprawione na obszarze oddziaływania strategii.

Wynikiem badania jest obraz gminy widziany oczami mieszkańców, obecna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy, jakość i zadowolenie z poziomu życia na terenie gminy.

Podsumowanie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy:

W obszarze infrastruktury technicznej mieszkańcy pozytywnie oceniają stan dróg w gminie, dostępność do parkingów, do tras rowerowych, rozmieszczenia i stanu oświetlenia publicznego. Problemy zgłaszane są w zakresie stanu chodników, połączeń komunikacyjnych na terenie gminy i z pozostałymi ośrodkami miejskimi.

W zakresie infrastruktury ochrony środowiska mieszkańcy pozytywnie oceniają jakość wody pitnej, dostępność do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, poziom hałasu, jakość powietrza i system odbioru odpadów. W przypadku negatywnej oceny zgłaszane są potrzeby w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej, która nie dla wszystkich jest dostępna (42,86% badanych zgłasza w tym kierunku potrzeby).

W sektorze oświatowym mieszkańcy zadowoleni są z jakości oferty przedszkolnej i dostępności do przedszkoli, dostępności do placów zabaw dla dzieci i ich jakości, poziomu nauczania w szkołach oraz w pewnym stopniu dostępności do zajęć pozalekcyjnych. W tym zakresie jednocześnie 42% mieszkańców wskazuje na problemy i potrzeby rozwoju różnych form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Ocena sektora rekreacyjno – sportowego pod względem jakości infrastruktury i dostępności do oferty wydarzeń sportowych na terenie gminy jest pozytywna. Pozytywnie oceniana jest również oferta wydarzeń kulturalnych i poziom dostępności do bibliotek gminnych. Potrzeby wskazywane są jedynie w zakresie zwiększenia liczby zajęć dla dzieci i mieszkańców w świetlicach wiejskich, zlokalizowanych na terenie gminy Krzeszów. Sektor lokalnej turystyki, w przypadku oferty turystycznej, atrakcyjności turystycznej gminy na tle województwa i jej potencjału, jakości oferty gastronomicznej oraz promocji lokalnej turystyki oceniany jest pozytywnie. Potrzeby zgłaszane są jedynie w kierunku rozwoju oferty noclegowej na terenie gminy.

Pozytywnie oceniany jest również sektor usług internetowych, w tym dostępność do Internetu i komputera, czy publicznej oferty usług cyfrowych. W przypadku dostępu do publicznych usług cyfrowych jednocześnie 42% badanych wskazuje na potrzeby rozwojowe i wzrost liczby usług, a także dostępności do publicznych platform usługowych, podnoszących jakość życia mieszkańców gminy.

W zdecydowanej większości pozytywnie oceniany jest również sektor pomocy społecznej, aktywności seniorów oraz ochrony zdrowia. Pozytywnie oceniana jest dostępność do placówek zdrowotnych, aptek, do opieki zdrowotnej dla osób starszych, wsparcia w systemie pomocy społecznej osób ubogich, rodzin wielodzietnych i osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy negatywnie oceniają skalę przemocy rodzinnej oraz ofertę zajęć w świetlicach wiejskich kierowanych i dostosowanych bezpośrednio do osób starszych z terenu gminy.

W badaniu ankietowym mieszkańcy wskazali również kluczowe problemy związane z jakością życia na terenie gminy Krzeszów, do których należą:

- zły stan drogi Koziarnia – Konstantynów;
- chodnik ul. Biłgorajska - zły stan kostki i barierek;
- brak możliwości nieodpłatnego korzystania z sal gimnastycznych w szkole w celach sportowych, jak jest w sąsiednich gminach;
- brak świetlicy w m. Krzeszów Dolny - dotychczasowy (wynajem) pomieszczenie nie spełnia swojej roli;
- brak kanalizacji w części Krzeszowa Dolnego;
- brak chodników w m. Krzeszów Dolny;
- brak chodników;
- małe oświetlenie;
- brak bezpieczeństwa;
- brak ofert pracy;
- budowa chodnika od CPN-u do końca ul. Biłgorajskiej;
- brak miejsc pracy, w szczególności dla kobiet;
- brak dostępu do bezpłatnego Internetu;
- duży ruch ciężarówek z piaskiem Łazów – Krzeszów;
- polepszenie komunikacji lokalnej;
- brak kanalizacji;
- zmniejszająca się komunikacja autobusowa;
- urządzenia solarne i fotowoltaiczne;
- wyposażenie świetlicy wiejskiej w Koziarni II;
- zły stan dróg, zwłaszcza osiedlowych;
- powstałe osuwiska w m. Krzeszów;
- brak dostępu dla części mieszkańców do Internetu światłowodowego;
- brak pracy i niskie zarobki;
- mała liczba firm;
- słabo rozbudowana infrastruktura turystyczna;
- brak terenów pod inwestycje oraz budownictwo mieszkaniowe;
- brak turystyki;
- brak wsparcia socjalnego;
- zbyt drogie usługi turystyczne dostępne w gminie;
- zły stan drogi ul. Niwa Kamionka – Kolonia;
- mała ilość zajęć dodatkowych dla dzieci;
- niska częstotliwość zbierania odpadów;
- brak świetlic.

Jednocześnie mieszkańcy wskazali kluczowe inwestycje wymagające realizacji w najbliższym czasie:

- budowa świetlicy w m. Krzeszów Dolny;
- budowa chodnika w m. Krzeszów Dolny;
- budowa kanalizacji w brakującej części Krzeszowa Dolnego;
- budowa chodników;
- zwiększenie oświetlenia;
- przywrócenie Komisariatu Policji;
- remont dróg dojazdowych;
- zmniejszenie ruchu drogowego Łazów – Krzeszów;
- utworzenie nowych połączeń lokalnych;
- budowa kanalizacji sanitarnej;
- urządzenia solarne i fotowoltaiczne;
- doposażenie świetlicy wiejskiej w Koziarni II;
- przebudowa i remont dróg;
- OZE;
- dobudowa oświetlenia ulicznego;
- rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Sigiełkach;
- przebudowa drogi wojewódzkiej 863 Kopki – Cieszanów;
- przebudowa drogi powiatowej Krzeszów – Harasiuki;
- poprawa stanu drogi ul. Niwa Kamionka – Kolonia.

Tabela 48. Analiza konsultacji społecznych badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy Krzeszów

Infrastruktura techniczna/komunikacja/ oświetlenie	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
stan dróg w gminie	24%	57%	19%	0%	80,95%	19,05%
stan chodników	10%	38%	33%	19%	47,62%	52,38%
dostępność do parkingów	20%	50%	25%	5%	70,00%	30,00%
dostępność do tras rowerowych?	5%	55%	30%	10%	60,00%	40,00%
połączenia komunikacyjne na terenie gminy?	0%	40%	45%	15%	40,00%	60,00%
połączenia komunikacyjne z pozostałymi ośrodkami miejskimi województwa?	0%	48%	38%	14%	47,62%	52,38%
rozmieszczenie i stan oświetlenie publicznego?	19%	48%	29%	5%	66,67%	33,33%
Infrastruktura ochrony środowiska, wodociągi + kanalizacja	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
jakość wody pitnej	48%	52%	0%	0%	100,00%	0,00%
stan i dostępność do sieci kanalizacyjnej	10%	48%	33%	10%	57,14%	42,86%

stan i dostępność do sieci wodociągowej	48%	52%	0%	0%	100,00%	0,00%
poziom hałasu na terenie gminy	19%	62%	10%	10%	80,95%	19,05%
jakość powietrza	19%	71%	10%	0%	90,48%	9,52%
czystość gminy	24%	52%	24%	0%	76,19%	23,81%
system odbioru odpadów	48%	33%	19%	0%	80,95%	19,05%
Infrastruktura, z której korzystasz...	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
<i>Jak oceniasz stan oświaty?</i>						
jakość oferty przedszkoli	15%	65%	15%	5%	80,00%	20,00%
dostępność do opieki przedszkolnej	16%	63%	16%	5%	78,95%	21,05%
dostępność placów zabaw dla dzieci	19%	43%	24%	14%	61,90%	38,10%
jakość placów zabaw dla dzieci	0%	75%	10%	15%	75,00%	25,00%
poziom nauczania w szkołach	10%	65%	25%	0%	75,00%	25,00%
dostępność do zajęć pozalekcyjnych/dodatkových dla dzieci	10%	48%	33%	10%	57,14%	42,86%
<i>Jak oceniasz infrastrukturę i ofertę sportową na terenie gminy?</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
dostępność do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej	38%	43%	14%	5%	80,95%	19,05%
jakość infrastruktury sportowej	48%	33%	19%	0%	80,95%	19,05%
dostępność do oferty zajęć sportowych	5%	67%	24%	5%	71,43%	28,57%
aktywność sportowo – rekreacyjną mieszkańców	5%	43%	38%	14%	47,62%	52,38%
<i>Jak oceniasz ofertę kulturalną?</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
oferta wydarzeń kulturalnych na terenie gminy	10%	67%	24%	0%	76,19%	23,81%
liczba zajęć dla dzieci i mieszkańców w świetlicach wiejskich	0%	40%	30%	30%	40,00%	60,00%
dostępność do bibliotek gminnych	19%	52%	24%	5%	71,43%	28,57%
moja aktywność kulturalna	19%	29%	38%	14%	47,62%	52,38%
<i>Turystyka</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarczający, zły	Pozytywnie	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
oferta turystyczna na terenie gminy	14%	71%	10%	5%	85,71%	14,29%
atrakcyjność turystyczna gminy na tle województwa	5%	62%	29%	5%	66,67%	33,33%
jakość oferty noclegowej	10%	33%	38%	19%	42,86%	57,14%
jakość oferty gastronomicznej	10%	52%	33%	5%	61,90%	38,10%

potencjał turystyczny gminy poziom promocji i wykorzystania turystyki na potrzeby rozwoju gospodarczego gminy	10%	57%	29%	5%	66,67%	33,33%
	0%	52%	38%	10%	52,38%	47,62%
<i>Informatyka</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarc zający, zły	Pozytywni e	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
dostępność do Internetu	33%	48%	19%	0%	80,95%	19,05%
dostęp do komputera	19%	48%	29%	5%	66,67%	33,33%
znajomość posługiwania się komputerem	10%	65%	20%	5%	75,00%	25,00%
dostępność do publicznej oferty usług cyfrowych, np. korzystanie z przelewów internetowych, zakupów, usług i e-administracji	21%	37%	37%	5%	57,89%	42,11%
<i>Przedsiębiorczość i rynek pracy</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarc zający, zły	Pozytywni e	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
możliwość znalezienia pracy na terenie gminy	5%	19%	5%	71%	23,81%	76,19%
warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	0%	29%	57%	14%	28,57%	71,43%
warunki do prowadzenia rolnictwa	5%	38%	43%	14%	42,86%	57,14%
wsparcie szkoleniowe i doradcze	5%	38%	38%	19%	42,86%	57,14%
możliwość znalezienia pracy w okolicznych gminach	0%	14%	33%	52%	14,29%	85,71%
<i>Pomoc społeczna/seniorzy/zdrowie</i>	bardzo dobry	dobry	dostateczny	niewystarc zający, zły	Pozytywni e	Negatywnie
<i>Jak oceniasz?</i>						
dostępność do placówek zdrowotnych	38%	52%	5%	5%	90,48%	9,52%
dostępność do aptek	43%	57%	0%	0%	100,00%	0,00%
dostępność do opieki zdrowotnej dla osób starszych	30%	45%	25%	0%	75,00%	25,00%
oferta zajęć dla seniorów (świetlice wiejskie, miejsca spotkań itd.)	10%	19%	38%	33%	28,57%	71,43%
wsparcie osób ubogich, rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych	10%	55%	20%	15%	65,00%	35,00%
problem alkoholizmu/narkotyki	6%	44%	33%	17%	50,00%	50,00%
skala przemocy rodzinnej	0%	20%	53%	27%	20,00%	80,00%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Krzeszów.

Przedstawiona analiza tworzy jedną z kluczowych form i narzędzi diagnozy społeczno - gospodarczej, oceny jakości życia na terenie gminy Krzeszów, formułowanej przez bezpośrednich uczestników – mieszkańców gminy. Jednocześnie wskazuje i przedstawia sektory wymagające kluczowych działań inwestycyjnych. Jest również formą ewaluacji już zrealizowanych przedsięwzięć, oceny i weryfikacji wpływu zrealizowanych projektów inwestycyjnych na życie codzienne mieszkańców gminy.

Podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczej Gminy Krzeszów jest opracowana Analiza SWOT, analiza silnych i słabych stron gminy, szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego, mającego istotny wpływ na rozwój Gminy Krzeszów. Istotnym elementem podsumowującym diagnozę są również definiowane pod każdym analizowanym obszarem wyzwania, przed którymi w perspektywie najbliższych kilku lat powinna się zmierzyć gmina i grupy interesariuszy oddziałujących na realizację strategii na obszarze jej opracowania.

Synteza diagnozy społeczno – gospodarczej w formie określonych wyzwań w poszczególnych obszarach strategicznego rozwoju gminy:

Wyzwania w obszarze lokalizacji:

- wykorzystanie potencjału indywidualnych gospodarstw rolnych,
- wykorzystanie dogodnego położenia na granicy dwóch województw podkarpackiego i lubelskiego,
- wykorzystanie nieużytków, jako powierzchni pod innowacje inwestycyjne, w tym: w zakresie rozwoju gospodarczego i mieszkaniowego.

Wyzwania w obszarze demografii:

- wyzwania demograficzne – dostosowywanie usługi oferty gminy dla mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym;
- rozwój rynku pracy dla grupy osób w wieku produkcyjnym;
- zmiana negatywnego przyrostu naturalnego, utrzymanie i wzrost wskaźników migracyjnych.

Wyzwania w obszarze gospodarki i rynku pracy, rolnictwa i leśnictwa:

- brak dużych zakładów pracy,
- zbyt niska liczba średnich firm,
- mała aktywność mieszkańców w zakładaniu własnych firm,
- słabo rozwinięta infrastruktura techniczna na potrzeby działania przedsiębiorstw,
- rozwój lokalnych przedsiębiorstw i wsparcie w powstawaniu nowych,
- rozwój ekorolnictwa i współpracy w formie grup producenckich, rozwój przedsiębiorczości opartej na produktach tradycyjnych.

Wyzwania w obszarze infrastruktury technicznej:

- utrzymywanie dróg lokalnych w dobrym stanie technicznym;
- utworzenie ścieżek rowerowych;
- budowa i przebudowa dróg gminnych, wewnętrznych, dojazdowych do pól i chodników
- wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozwój infrastruktury kanalizacyjnej;

- podniesienie świadomości mieszkańców z korzyści korzystania z instalacji kanalizacyjno – wodociągowej;
- rozbudowa RIPOK i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych;
- rozbudowa sieci internetowej w szczególności w zakresie dostępności do Internetu szerokopasmowego na poziomie przepustowości min 2Mb/s oraz 30mb/s.

Wyzwania w obszarze infrastruktury społecznej:

- wzrost liczby dzieci objętych edukacją przedszkolną do osiągnięcia wskaźnika minimum 90%,
- rozwój bazy lokalowej z przeznaczeniem na przedszkola,
- dostosowanie poziomu i tematyki kształcenia do zachodzących zmian na rynku pracy,
- rozwój obiektów publicznych, kulturalnych, turystycznych i sportowych,
- rozwój infrastruktury turystycznej, zwłaszcza adresowanej do coraz większej liczby osób aktywnie wypoczywających,
- promocja walorów przyrodniczych i historycznych gminy,
- promocja produktów tradycyjnych,
- przeciwdziałanie problemom społecznym gminy tj. ubóstwo, bezrobocie,
- zwiększenie liczby działających aptek na terenie gminy,
- dostosowanie usług medycznych do zmian zachodzących w życiu społeczeństwa lokalnego.

VIII. ANALIZA SWOT GMINY KRZESZÓW

Podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczej Gminy Krzeszów jest analiza SWOT, jako podstawowe narzędzie strategicznej oceny i analizy obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej obszaru, którego dotyczy strategia.

Celem opracowanej analizy SWOT jest określenie i przedstawienie istotnych dla rozwoju strategicznego Gminy Krzeszów czynników takich jak:

S - silne strony (w j. ang. strenghts),

W - słabe strony (weaknesses),

O - szanse (opportunities) i

T - zagrożenia (threats).

Przedstawione czynniki możemy podzielić według dwóch kryteriów: miejsca występowania oraz charakteru ich oddziaływania. Pod względem kryterium miejsca występowania wyróżniamy czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne, natomiast według kryterium charakteru oddziaływania wyróżniamy czynniki pozytywne i negatywne.

Czynniki wewnętrzne – pozytywne to silne i mocne strony danego podmiotu, jego kluczowe cechy tworzące przewagę konkurencyjną. Czynniki wewnętrzne – negatywne to natomiast słabe strony jednostki.

Czynniki zewnętrzne – pozytywne to już szanse rozwojowe dla danej jednostki, lecz nie wynikające z jej otoczenia wewnętrznego, tylko z otoczenia z zewnętrznego. Czynniki zewnętrzne – negatywne to zagrożenia, jakie mogą wystąpić w prognozowanym okresie w sposób ograniczający prawidłowy rozwój jednostki w definiowanej perspektywie czasowej.

Rysunek 10. Schemat analizy SWOT

		Charakter oddziaływania czynnika	
		POZYTYWNY	NEGATYWNY
Miejsce występowania czynnika	wewnętrzne	SILNE STRONY S	SŁABE STRONY W
	zewnętrzne	SZANSE O	ZAGROŻENIA T

MOCNE STRONY

Transport – komunikacja – położenie

- strategiczne położenie na granicy dwóch województw: podkarpackiego i lubelskiego;

Mieszkalnictwo – ludność – rynek pracy

- mały udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym duży udział terenów niewykorzystanych - niezagospodarowanych, jako szansa na rozwój budownictwa mieszkaniowego i gospodarczego (turystyka, rozwój gospodarczy Gminy);
- przeważająca liczba osób w wieku produkcyjnym w strukturze mieszkańców gminy;
- stopniowy rozwój budownictwa mieszkaniowego;

Infrastruktura publiczna

- wysoki poziom zwodociągowania gminy;
- znaczący wzrost sieci kanalizacyjnej na terenie gminy;
- dostęp do własnego składowiska odpadów, uniezależnienie się od podmiotów zewnętrznych;

SŁABE STRONY

Transport – komunikacja – położenie

- najmniejsza powierzchniowo gmina powiatu niżańskiego;
- gmina położona poza ważnymi szlakami komunikacyjnymi;
- ograniczona komunikacja publiczna/zbiorowa na terenie gminy i łącząca gminę z ośrodkami miejskimi z sąsiednich powiatów, problemy komunikacyjne pomiędzy miejscowościami na terenie gminy oraz z ważnymi ośrodkami miejskimi z gmin sąsiednich;
- występujące potrzeby inwestycyjne w zakresie modernizacji dróg lokalnych i budowy chodników;

Mieszkalnictwo – ludność – rynek pracy

- mały udział terenów zabudowanych i zurbanizowanych,
- najmniej zaludniona gmina powiatu niżańskiego, coroczny spadek liczby ludności na terenie gminy;
- utrzymująca się tendencja ujemnego przyrostu naturalnego;
- ograniczony dostęp do Internetu szerokopasmowego;
- niski poziom wykorzystania instalacji OZE w produkcji energii;

Infrastruktura publiczna

- ograniczona dostępność do sieci kanalizacyjnej dla części sołectw z terenu gminy, nierówny dostęp do sieci kanalizacyjnej;
- niski poziom skanalizowania gminy w porównaniu do gmin ościennych;
- powstające osuwiska zagrażające mieszkańcom;
- niski poziom dochodów własnych gminy, umożliwiających rozwój infrastruktury publicznej;

Turystyka – rekreacja – wypoczynek – kultura – ngo – sport

- Gmina posiada walory do uprawiania turystyki aktywnej, duża powierzchnia obszarów wodnych, zróżnicowane i cenne przyrodniczo środowisko naturalne i krajobrazowe, Dolina Sanu;
- niski udział terenów przemysłowych, z przeznaczeniem na działalność gospodarczą, uprawniających do rozwoju turystyki wiejskiej, aktywnej, opartej o walory przyrodnicze i krajobrazowe;
- czystość ekologiczna terenów Gminy;
- sady śliwkowe na potrzebny rozwoju produktów lokalnych;
- gmina położona poza ważnymi węzłami komunikacyjnymi, ograniczającymi rozwój turystyki lokalnej, przyrodniczo – wypoczynkowej;
- rozbudowana infrastruktura i struktura służąca rozwojowi kultury na terenie gminy, dostępność do świetlic wiejskich, szerokiej oferty zajęć kulturalnych, organizacja cyklicznych imprez, w tym imprezy stanowiącej markę gminy „Powidlaki”;
- promocja produktów lokalnych gminy;
- rozbudowana infrastruktura i struktura organizacyjna na potrzeby rozwoju lokalnej turystyki, rozbudowana baza turystyczna i oferta turystyczna gminy;
- zarejestrowane produkty lokalne wytwarzane na terenie gminy, tworzące markę lokalną;

Przedsiębiorczość – rolnictwo

- rozwój podmiotów gospodarczych trudniących się turystyką, rozwój oferty turystycznej gminy;
- coroczny wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych, dominują firmy mikro;
- duży udział terenów rolnych, z przewagą gospodarstw od 1 do

Turystyka – rekreacja – wypoczynek – kultura – ngo – sport

- lokalizacja na terenie gminy składowiska odpadów;
- ograniczona oferta zajęć dla osób starszych;
- ograniczona dostępność do oferty noclegowej na terenie gminy, mała liczba gospodarstw agroturystycznych;
- ograniczone zdolności finansowe Gminy i podmiotów z sektora turystyki do rozwoju infrastruktury i zaplecza turystycznego;
- ograniczona promocja oferty turystycznej gminy;
- brak produktów turystycznych o znaczeniu regionalnym czy ponadregionalnym;

Przedsiębiorczość – rolnictwo

- niski udział terenów przemysłowych, z przeznaczeniem na działalność gospodarczą;
- niewystarczający poziom lokalnej przedsiębiorczości;
- utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia;
- niski udział terenów inwestycyjnych w gminie;

<p>5 ha;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na terenie gminy; - produkcja wikliniarska jako forma aktywizacji i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; - dostępność do rynku – targu dla potencjalnych przedsiębiorców; <p style="text-align: center;">Zdrowie – pomoc społeczna – bezpieczeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w tym spadek liczby udzielanych świadczeń rodzinnych; - zadowalająca dostępność do placówek zdrowotnych i aptek na terenie gminy; <p style="text-align: center;">Oświata</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorganizowana struktura organizacyjna szkolnictwa publicznego na terenie gminy, opartego o kształcenie przedszkolne i ogólne w szkołach podstawowych i gimnazjum. 	<ul style="list-style-type: none"> - małe i rozdrobnione gospodarstwa rolne, 51% powierzchni użytków zajmują gospodarstwa od 1 do 5 ha o niskim poziomie produkcji; - słabe grunty orne; <p style="text-align: center;">Zdrowie – pomoc społeczna – bezpieczeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona oferta lecznicza dla rosnącej liczby osób w wieku poprodukcyjnym; - powstające osuwiska zagrażające mieszkańcom; - brak komisariatu policji na terenie gminy; <p style="text-align: center;">Oświata</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak oferty opieki żłobkowej dla dzieci; - nierówny dostęp do edukacji przedszkolnej,
<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dotacje UE dla samorządów i przedsiębiorstw; ▪ wzrost zainteresowania rynku produktami i wyrobami tradycyjnymi, ekorołnictwem, wyrobami wiklinowymi, ▪ rozwój turystyki opartej o walory przyrodniczo – krajobrazowe, ▪ wzrost zainteresowania agroturystyką i turystyką wiejską ▪ rozwój turystyki krajoznawczej i edukacyjnej (wikliniarstwo i „Powidlaki”) ▪ budowa trasy ekspresowej S-19 ▪ rozwój gospodarczy najbliższych położonych ośrodków gospodarczych ▪ rozwój gospodarczy kraju, podniesienie konkurencyjności krajowej gospodarki ▪ zainteresowanie ofertą inwestycyjną podmiotów zewnętrznych; ▪ wzrost świadomości w zakresie ekologii i instalacji OZE. 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ obniżenie zainteresowania rynku produktami wiklinowymi i produktami tradycyjnymi, ▪ zagrożenia powodziowe ▪ wystąpienie kryzysu gospodarczego na rynku światowym, krajowym bezpośrednio oddziałującego na rynek lokalny ▪ zmiana prawodawstwa krajowego ▪ wzrost obciążeń finansowych nakładanych na gminę, w tym nakładanie nowych zadań i obowiązków generujących dodatkowe koszty finansowe.

CZEŚĆ II

ANALIZA STRATEGICZNA

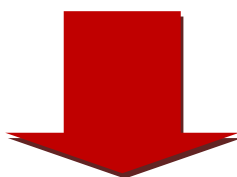
Czyli gdzie chcemy być?

IX. WIZJA I CELE STRATEGICZNE

1. Wizja rozwoju Gminy Krzeszów

W oparciu o opracowaną diagnozę społeczno – gospodarczą i analizę SWOT dla Gminy Krzeszów określono docelową Wizję rozwoju Gminy w okresie obowiązywania strategii:

WIZJA GMINY KRZESZÓW

**Gmina Krzeszów miejscem atrakcyjnym do życia,
wypoczynku i aktywności gospodarczej.**

Chcemy być gminą przyjazną mieszkańcom, atrakcyjną do zamieszkania i wypoczynku, z dostępem do funkcjonalnej infrastruktury i usług publicznych, z bogatą ofertą turystyczną, tworzoną o posiadane zasoby i walory przyrodniczo – kulturowe.

Gmina Krzeszów to również miejsce aktywności gospodarczej, wykorzystujące swoje walory i atrakcyjność turystyczną.

Analiza sytuacji społeczno – gospodarczej i zachodzących zmian na terenie gminy Krzeszów umożliwiła określenie długofalowej wizji rozwoju Gminy Krzeszów. W oparciu o posiadane walory, mocne i słabe strony gminy, szanse i zagrożenia płynące z otoczenia strategicznego, opracowano docelowy obraz gminy w roku 2022, roku zakończenia realizacji przyjętej strategii rozwoju gminy.

Strategiczny rozwój Gminy Krzeszów określono w oparciu o trzy kluczowe – strategiczne obszary działania:

- **GINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM:** gmina przyjazna mieszkańcom, poprzez zapewnienie funkcjonalnej i dostępnej dla wszystkich infrastruktury publicznej, w szczególności w sektorach: komunikacji, ochrony środowiska, bezpieczeństwa

i mieszkalnictwa. Realizacja działań w ramach niniejszego obszaru, ma na celu bezpośrednio przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Krzeszów, którzy stanowią głównych odbiorców usług i tworzonej infrastruktury publicznej.

- **GMINA ATRAKCYJNA DO ZAMIESZKANIA:** gmina atrakcyjna do zamieszkania z bogatą ofertą zajęć i wysokim poziomem usług publicznych, w szczególności w obszarze edukacji, sportu, kultury, zdrowia i pomocy społecznej. Gmina zapewnia szeroką paletę usług dających szansę rozwoju i aktywności mieszkańcom. Gmina stwarza szanse do rozwoju i aktywności w obszarze edukacji, sportu i kultury, dążąc do zapewnienia wysokiego poziomu życia na terenie gminy Krzeszów. Ważnym elementem jest również zapewnienie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla wszystkich mieszkańców gminy.

- **GMINA ATRAKCYJNA DO WYPOCZYNKU I ROZWOJU,** Gmina Krzeszów to również miejsce atrakcyjne do wypoczynku i rozwoju, z ciekawą ofertą turystyczną, kierowaną zarówno do mieszkańców i turystów oraz obszarem możliwej aktywności i rozwoju w sferze przedsiębiorczości. Turystyka i rozwój gospodarczy, wspólnie tworzyć będą mechanizm rozwojowy gminy, stwarzając nowe perspektywy i formy działania, w głównej mierze oparte o walory turystyczne gminy i aktywność biznesową mieszkańców w porozumieniu z działaniami i przedsięwzięciami podejmowanymi przez Gminę.

Trzy wskazane powyżej obszary strategicznego działania Gminy Krzeszów w okresie 2016 – 2022 stanowią kluczowe sektory rozwojowe gminy, z jednej strony stanowiące odpowiedź na przedstawiane problemy i potrzeby mieszkańców, a z drugiej strony jako obszary szans i możliwości rozwojowe gminy.

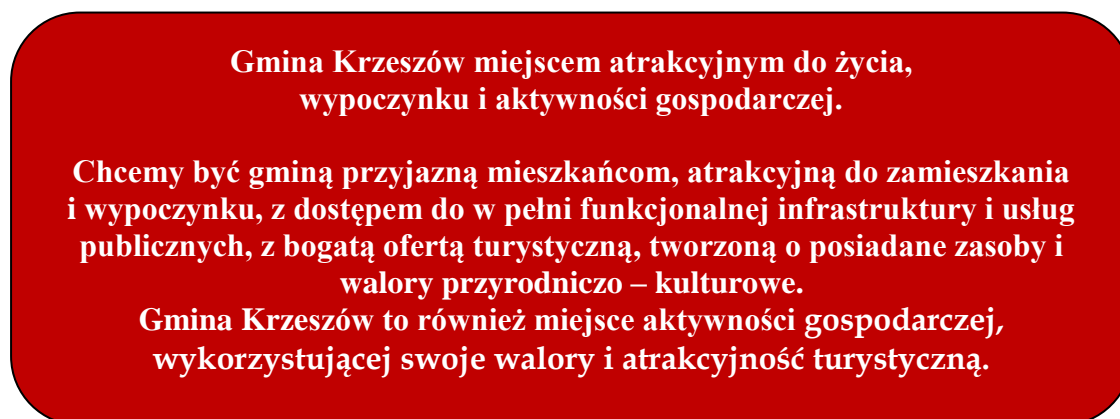
2. Cele strategiczne

Przedstawiona Wizja rozwoju Gminy Krzeszów w okresie 2016 – 2022 realizowana będzie, poprzez cele strategiczne i cele bezpośrednie w trzech obszarach działania Gminy:

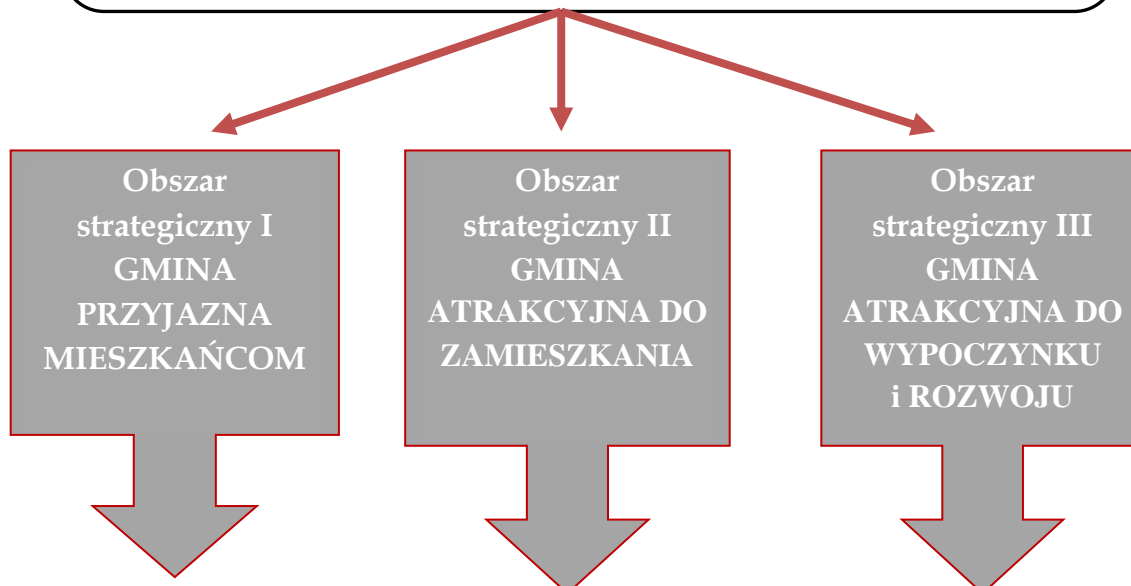
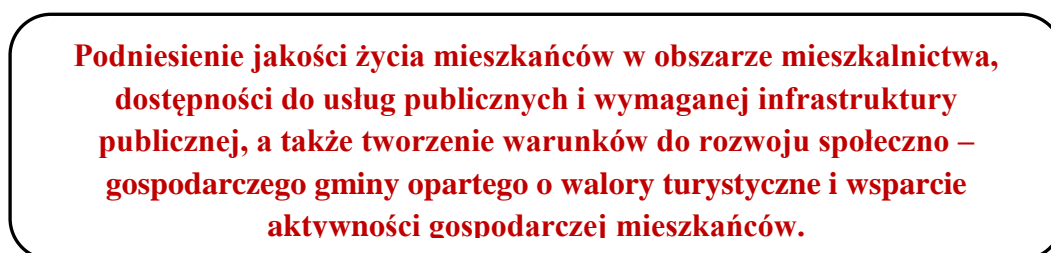
- A. **GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM,**
- B. **GMINA ATRAKCYJNA DO ZAMIESZKANIA,**
- C. **GMINA ATRAKCYJNA DO WYPOCZYNKU i ROZWOJU.**

SCHEMAT STRATEGICZNEGO DZIAŁANIA GMINY KRZESZÓW

WIZJA ROZWOJU GMINY

CEL NADRZĘDNY

Cele i zadania strategiczne

OBSZAR STRATEGICZNY I

GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM

CELE STRATEGICZNE

1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej i podniesienie jakości dróg na terenie gminy.
2. Podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców w obszarze dróg i tras komunikacyjnych, poprzez budowę chodników i tras rowerowych.
3. Zwiększenie dostępności do Internetu szerokopasmowego.
4. Zwiększenie dostępności do infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.
5. Podniesienie jakości świadczonych usług wodno – kanalizacyjnych.
6. Zrównoważona gospodarka odpadami.
7. Ograniczenie emisji spalin, emisji CO₂ i zużycia energii, ochrona powietrza na terenie gminy.
8. Przeciwdziałanie zagrożeniom.
9. Adaptacja do zmian klimatu.

Kierunki działań

1. Budowa i przebudowa dróg lokalnych w szczególności w obszarze miejscowości Koziarnia, Kamionka Kolonia, Krzeszów.
2. Budowa i przebudowa chodników, ścieżek rowerowych, w szczególności na terenie miejscowości: Krzeszów.
3. Budowa sieci Internetu szerokopasmowego.
4. Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja obecnie działającej, w szczególności w miejscowościach: Bystre, Kamionka Dolna, Kamionka Górna, Kamionka Średnia, Kamionka Kolonia, Koziarnia, Krzeszów Dolny, Kustrawa, Łazów, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska, Sigielki.
5. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Krzeszowie.
6. Budowa sieci wodociągowej, w kluczowym obszarze miejscowości Sigielki.
7. Rozbudowa Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Sigielkach.

8. Zabezpieczenie osuwiska w Krzeszowie.
9. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy.
10. Budowa instalacji do produkcji energii z OZE w budownictwie użyteczności publicznej i budownictwie mieszkaniowym.
11. Rekultywacja składowiska odpadów w Sigiełkach.
12. Doposażenie i rozwój ochotniczych straży pożarnych.

OBSZAR STRATEGICZNY II

GMINA ATRAKCYJNA DO ZAMIESZKANIA

CELE STRATEGICZNE

1. Wzrost jakości usług kulturalnych, sportowych i edukacyjnych.
2. Rozwój infrastruktury związanej ze sportem, edukacją i kulturą.
3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz stopnia aktywności lokalnej społeczności, rozwój organizacji pozarządowych;
4. Ochrona dziedzictwa kulturowego, zachowanie zabytków ruchomych i nieruchomych.
5. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej.
6. Wdrożenie programów ze sfery społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów przeciwdziałających patologiom, wykluczeniu społecznemu oraz aktywnej profilaktyki zdrowotnej (w tym usług rehabilitacyjnych).
7. Wzrost liczby usług kierowanych do osób starszych.
8. Rozwój usług opartych o nowoczesne formy komunikacji ICT, rozwój e-usług dla mieszkańców, w tym rozwój e-administracji.
9. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i nadania im nowych funkcji.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Rozbudowa, przebudowa i budowa infrastruktury na potrzeby realizacji zadań w obszarze kultury, sportu i rekreacji.
2. Wdrożenie nowoczesnych form edukacji uczniów, podniesienie jakości nauczania i

rozwój infrastruktury edukacyjnej.

3. Realizacja programów związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturowego, tradycji i historii.
4. Doposażenie placówek edukacyjnych, podmiotów realizujących zadania związane ze sportem i kulturą.
5. Wzrost liczby zajęć kierowanych do uczniów.
6. Prace konserwacyjne prowadzące do zachowania lokalnych zabytków.
7. Przebudowa i budowa świetlic wiejskich.
8. Wdrażanie nowych usług i oferty zajęć kierowanych do osób starszych.
9. Wdrożenie e-usług.
10. Zapewnienie funkcjonalnej infrastruktury na potrzeby realizacji zadań w obszarze zdrowia i pomocy społecznej.
11. Rewitalizacja parku w miejscowości Krzeszów i nadanie mu nowej funkcji turystyczno – rekreacyjnej.

OBSZAR STRATEGICZNY III

GMINA ATRAKCYJNA DO WYPOCZYNKU i ROZWOJU

CELE STRATEGICZNE

1. Promocja turystyczna gminy.
2. Rozwój i rozbudowa oferty turystycznej.
3. Podniesienie jakości i rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.
4. Rozwój agroturystyki.
5. Promocja produktów lokalnych i tworzenie warunków do ich gospodarczego wykorzystania w działalności przedsiębiorstw.
6. Budowa oferty turystycznej w oparciu o dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze.
7. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej.
8. Rozwój terenów inwestycyjnych w gminie oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Krzeszów.
9. Zrównoważony rozwój gospodarki rolnej z uwzględnieniem różnicowania działalności.

10. Rozwój działalności pozarolniczej i sektora usług, w tym działalności opartej na turystyce.
11. Rozwój ekonomii społecznej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Organizacja imprezy „Powidlaki”.
2. Wydawanie materiałów promocyjnych, organizacja kampanii promujących gminę.
3. Budowa nowej oferty turystycznej i nowych produktów turystycznych.
4. Budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.
5. Rozwój bazy noclegowej oraz agroturystycznej.
6. Promocja produktów lokalnych i rejestracja nowych produktów.
7. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, walorów przyrodniczych gminy i produktów lokalnych w działalności gospodarczej.
8. Budowa nowych placów zabaw, siłowni plenerowych i pozostałej infrastruktury związanej ze sportem i rekreacją.
9. Tworzenie nowych form prowadzenia działalności rolniczej, grupy producenckie, ekologiczne gospodarstwa, zakłady przetwórstwa rolnego.
10. Budowa nowych terenów inwestycyjnych.
11. Tworzenie spółdzielni socjalnych, m.in. w obszarze turystyki i produktów lokalnych czy wikliniarstwa.
12. Promocja i rozwój działalności wikliniarskiej.
13. Rewitalizacja parku w miejscowości Krzeszów i nadanie mu nowej funkcji turystyczno – rekreacyjnej.

3. Rodzaje przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Strategii

W zestawieniu poniżej zostały zamieszczone kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Strategii przez Gminę Krzeszów.

Tabela 49. Zestawienie projektów inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach strategii

Zadanie inwestycyjne	Harmonogram realizacji	Szacunkowe koszt realizacji (w zł)	Źródła współfinansowania	Zakres	Obszar strategiczny
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Koziarnia na odcinku od km 0+000 do km 2+272	2016-2018	652 093,00	PROW 2014-2016	Roboty przygotowawcze ziemne, wykończeniowe, podbudowa, nawierzchnia	I
Przebudowa dróg gminnych nr 102403R i ul. Niwa w miejscowości Kamionka – Kolonia	2016	758 650,00	PRGiPID 2016-2019	Roboty przygotowawcze ziemne, wykończeniowe, podbudowa, nawierzchnia	I
Przebudowa dróg gminnych ul. Sosnowa, ul. Brzozowa w miejscowości Kamionka - Kolonia	2018-2020	500 000,00	Budżet państwa	Roboty przygotowawcze ziemne, wykończeniowe, podbudowa, nawierzchnia	I
Przebudowa drogi gminnej ul. Pocztowa w miejscowości Krzeszów	2020-2023	350 000,00	Budżet państwa	Roboty przygotowawcze ziemne, wykończeniowe, podbudowa, nawierzchnia	I
Przebudowa drogi gminnej nr 102407R w Koziarni	2020-2023	350 000,00	Budżet państwa	Przebudowa drogi	I
Budowa chodników na terenie gminy Krzeszów	2020-2023	1 500 000,00	Budżet gminy	Budowa chodników	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bystre	2017-2019	2 000 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kamionka Dolna	2017-2019	1 000 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kamionka Górna	2017-2019	1 000 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kamionka Średnia	2017-2019	600 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kamionka - Kolonia	2017-2019	500 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koziarnia	2017-2019	1 000 000,00	PROW 2014-2016	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzeszów Dolny	2017-2019	800 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kustrawa	2017-2019	800 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łązów	2017-2019	1 200 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Podolszynka Ordynacka	2017-2019	300 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Podolszynka Plebańska	2017-2019	600 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sigielki	2017-2019	300 000,00	RPO WP 2014-2020	Budowa kanalizacji sanitarnej	I

Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Krzeszów	2019-2020	2 500 000,00	RPO WP 2014-2020	Rozbudowa oczyszczalni ścieków	I
Budowa wodociągu w Sigiełkach	2016	80 000,00	Budżet gminy	Budowa sieci wodociągowej	I
Rozbudowa RIPOK w Sigiełkach	2017-2019	500 000,00	RPO WP 2014-2020	Zakup urządzeń, modernizacja MIO	I
Rekultywacja składowiska odpadów w Sigiełkach	2017-2019	1 500 000,00	RPO WP 2014-2020	Rekultywacja składowiska	I
Osuwisko ROTUNDA w miejscowości Krzeszów	2016-2018	8 988 000,00	Budżet państwa, NFOŚiGW	Zabezpieczenie osuwiska	I
Budowa skoczni w dal w miejscowości Krzeszów	2016	10 000,00	Budżet gminy	Budowa skoczni	II
Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Krzeszów Dolny	2018-2020	600 000,00	PROW 2014-2016	Budowa świetlicy, zakup wyposażenia	II
Rozbudowa bazy turystycznej na terenie gminy Krzeszów	2020-20123	500 000,00	RPO WP 2014-2020	Rozbudowa bazy turystycznej, zakup wyposażenia	III
Termomodernizacja remizy OSP w miejscowości Łazów, Bystre, Kustrawa, Kamionka Górna	2016	700 000,00	RPO WP 2014-2020	Termomodernizacja istniejących budynków	I
Montaż urządzeń solarnych i fotowoltaicznych na terenie gminy Krzeszów	2017-2019	2 500 000,00	RPO WP 2014-2020	Montaż urządzeń solarnych i fotowoltaicznych	I

X. FINANSOWANIE

Strategia Rozwoju Gminy Krzeszów na lata 2016 – 2022 finansowania będzie ze środków budżetowych Gminy Krzeszów, środków własnych zaangażowanych przez podmioty zewnętrzne oraz ze środków programów pomocowych.

Do kluczowych źródeł finansowania przedsięwzięć przyczyniających się do realizacji celów Strategii należeć będą programy:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

W punkcie dotyczącym prognozowanych kierunków działań szczegółowo przedstawiono źródła finansowania wraz z określeniem działań i związanych z tym programów.

Opracowany plan finansowy oddaje wagę i strategiczne znaczenie poszczególnych obszarów, w których przewiduje się realizację działań. Plan finansowy stanowi również odpowiedź na najbardziej istotne problemy i potrzeby dotyczące mieszkańców i pozostałych grup interesariuszy z terenu gminy. Udział % poszczególnych obszarów strategicznych w planowaniu działań związany jest również określoną wizją i celami strategicznymi w ramach niniejszej strategii. W zestawieniu zamieszczonym poniżej przedstawiono wartości zadań planowanych do realizacji w ramach poszczególnych obszarów strategicznych oraz sektorów tworzących poszczególne cele strategiczne. Budżet oddaje jedynie wartość przedsięwzięć zaplanowanych przez głównego interesariusza Strategii – Gminę Krzeszów.

Tabela 50. Podział finansowy zadań wg obszarów i sektorów

Obszar strategiczny	Wartość nakładów inwestycyjnych	
I. Gmina Przyjazna Mieszkańcom		30 978 743,00
<i>komunikacja</i>	30 978 743,00	4 110 743,00
<i>ochrona środowiska</i>		15 380 000,00
<i>bezpieczeństwo</i>		8 988 000,00
<i>mieszkalnictwo</i>		2 500 000,00
II. Gmina Atrakcyjna do Zamieszkania		610 000,00
<i>edukacja</i>	610 000,00	
<i>sport</i>		10 000,00
<i>kultura</i>		600 000,00
<i>ochrona zdrowia</i>		
<i>pomoc społeczna</i>		
III. Gmina Atrakcyjna do Wypoczynku i Rozwoju		500 000,00
<i>turystyka</i>	500 000,00	500 000,00
<i>przedsiębiorczość</i>		
<i>rolnictwo</i>		
RAZEM	32 088 743,00	32 088 743,00

Najwyższy udział finansowy w zaplanowanych inwestycjach przez Gminę Krzeszów zajmuje obszar strategiczny Nr I GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM, stanowiąc 96,5% zaplanowanego budżetu, następnie obszar strategiczny Nr II GMINA ATRAKCYJNA DO ZAMIESZKANIA zajmując 2% i obszar strategiczny Nr III GMINA ATRAKCYJNA DO WYPOCZYNKU I ROZWOJU stanowiąc 1,5%.

Do kluczowych sektorów wspieranych w obszarze nr I należy sektor ochrony środowiska zajmując 50% udziału oraz sektor bezpieczeństwa stanowiąc 29% udziału.

Rysunek 11. Podział finansowy zadań w obszarze strategicznym nr I

Wartość finansowa i udział % poszczególnych obszarów strategicznych oraz sektorów obrazują znaczenie i potrzeby związane z rozwojem społeczno – gospodarczym Gminy Krzeszów w poszczególnych obszarach i sektorach, które jednocześnie wskazują na kluczowe potrzeby rozwojowe gminy.

XI. MONITORING

Strategia Rozwoju Gminy Krzeszów na lata 2016 – 2022 monitorowania będzie w okresach rocznych na podstawie przyjętych i poniżej zamieszczonych wskaźników monitorowania.

W ramach przygotowanej strategii rekomendowane jest wykonywanie tzw. raportów z wdrażania strategii w postaci „Raportu z realizacji działań” i „Raportu wdrożeniowego”.

1) Raport wdrożeniowy wykonywany będzie w odstępach 2 – letnich oraz na zakończenie wdrażania strategii. Obejmować będzie weryfikację realizacji strategii i założonych celów na podstawie analizy i weryfikacji według poniżej zamieszczonych wskaźników.

2) Raport z realizacji działań opracowywany w okresach rocznych, obejmujący analizę i zakres wykonania na moment weryfikacji zakresu zaplanowanych działań i przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach niniejszej strategii.

Raporty składane będą na ręce Wójta Gminy Krzeszów w okresie do końca I kwartału za rok poprzedzający okres monitorowania.

Rekomendowane terminy raportowania:

„Raport z realizacji działań”	2017
	2018
	2019
	2020
	2021
	2022
„Raport wdrożeniowy”	2019
	2021

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Nr I Gmina Przyjazna Mieszkańcom:

l.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Długość przebudowanych i wybudowanych dróg	km
2.	Długość przebudowanych i wybudowanych chodników	km
3.	Długość przebudowanych i wybudowanych ścieżek rowerowych	km
4.	Poziom skanalizowania gminy	%
5.	Poziom zwodociągowania	%
6.	Udział mieszkańców korzystających z kanalizacji	%

7.	Udział mieszkańców korzystających z wodociągu	%
8.	Liczba zamontowanych instalacji OZE w budownictwie mieszkaniowym	Szt.
9.	Liczba zamontowanych instalacji OZE w budownictwie użyteczności publicznej	Szt.

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Nr II Gmina Atrakcyjna do Zamieszkania:

l.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Liczba wydarzeń kulturalnych	Szt.
2.	Liczba wybudowanych, przebudowanych obiektów z zakresu sportu, kultury i edukacji.	Szt.
3.	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw dla dzieci	Szt.
4.	Liczba dzieci objętych edukacją na terenie gminy	Os.
5.	Liczba działających i funkcjonujących organizacji pozarządowych na terenie gminy	Szt.
6.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Os.
7.	Liczba wdrożonych e-usług na terenie gminy	Szt.

Wskaźniki dla obszaru strategicznego Nr III Gmina Atrakcyjna do Wypoczynku i Rozwoju:

l.p.	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary
1.	Liczba produktów turystycznych	Szt.
2.	Liczba gospodarstw agroturystycznych	Szt.
3.	Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych	Szt.
4.	Powierzchnia terenów przeznaczonych pod inwestycje	Km
5.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	Szt.
6.	Poziom bezrobocia	%
7.	Liczba działających gospodarstw rolnych	Szt.

Spis tabel:

Tabela 1. Powierzchnia gmin powiatu nizańskiego	11
Tabela 2. Udział powierzchni gruntów wg kierunków wykorzystania	12
Tabela 3 Zagospodarowanie terenów gmin powiatu nizańskiego	13
Tabela 4 Powierzchnia sołectw gminy Krzeszów	13
Tabela 5. Liczba ludności gmin powiatu nizańskiego.....	15
Tabela 6 Liczba ludności gmin powiatu nizańskiego na 1 km ²	15
Tabela 7 Liczba ludności gminy Krzeszów z podziałem na sołectwa.....	16
Tabela 8 Przyrost naturalny.....	17
Tabela 9 Saldo migracji.....	17
Tabela 10 Liczba ludności wg grup udziału w wieku przedprodukcyjnym na tle powiatu	18
Tabela 11 Liczba ludności wg grup udziału w wieku produkcyjnym na tle powiatu	18
Tabela 12 Liczba ludności wg grup udziału w wieku poprodukcyjnym na tle powiatu	19
Tabela 13 Poziom bezrobocia na tle powiatu nizańskiego.....	20
Tabela 14. Poziom bezrobocia rejestrowanego w powiecie nizańskim	20
Tabela 15 Liczba bezrobotnych Gminy Krzeszów z podziałem na płeć.....	20
Tabela 16 Liczba pracujących na terenie gminy	21
Tabela 17 Liczba firm wg rejestru REGON.....	22
Tabela 18 Analiza liczby firm na 1000 mieszkańców oraz na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.....	22
Tabela 19 Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych.....	24
Tabela 20 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości	25
Tabela 21 Firmy wg sekcji PKD 2007 - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	26
Tabela 22 Struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych	28
Tabela 23 Powierzchnia gruntów leśnych.....	29
Tabela 24 Drogi powiatowe	30
Tabela 25 Drogi gminne.....	31
Tabela 26 Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Krzeszów	32
Tabela 27. Udział % osób korzystających z wodociągu	33

Tabela 28. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej	33
Tabela 29 Poziom skanalizowania	34
Tabela 30 Dane dotyczące zużycia i sieci gazowej na terenie gminy	35
Tabela 31 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku.....	37
Tabela 32 Dzikie wysypiska.....	37
Tabela 33 Dostęp do Internetu w roku 2014	38
Tabela 34 Dostęp do Internetu w roku 2014	39
Tabela 35 Dostęp do Internetu w roku 2014	39
Tabela 36. Penetracja zasięgami usług internetowych	40
Tabela 37 Dane teleadresowe placówek oświatowych gminy Krzeszów	41
Tabela 38 Edukacja w gminie Krzeszów	42
Tabela 39 Liczba udzielonych porad.....	43
Tabela 40 Liczba porad na 1 mieszkańca na tle powiatu	43
Tabela 41 Liczba mieszkańców przypadających na 1 aptekę na tle powiatu niżańskiego.....	44
Tabela 42 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na tle powiatu.....	45
Tabela 43 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	45
Tabela 44 Struktura mieszkań	46
Tabela 45 Liczba nowych mieszkań na tle powiatu.....	46
Tabela 46 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę na tle powiatu	47
Tabela 47. Mieszkania na 1000 mieszkańców na tle powiatu.....	47
Tabela 48. Analiza konsultacji społecznych badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy Krzeszów	57
Tabela 49. Zestawienie projektów inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach strategii	74
Tabela 50. Podział finansowy zadań wg obszarów i sektorów	77

Spis ilustracji

Rysunek 1. Proces budowania i realizacji strategii	6
Rysunek 1 Mapa województwa podkarpackiego	10
Rysunek 2. Udział powierzchni gruntów wg kierunków wykorzystania	12
Rysunek 3 Podział administracyjny gminy Krzeszów	14
Rysunek 4 Podział bezrobotnych wg płci	20
Rysunek 5 Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych [%].....	24
Rysunek 6 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [%].....	25
Rysunek 7. Działka ewidencyjna Obrę Koziarnia.....	27
Rysunek 8. Działka ewidencyjna Obręb Sigielki	28
Rysunek 10. Schemat analizy SWOT	62
Rysunek 11. Podział finansowy zadań w obszarze strategicznym nr I	78

ZAŁĄCZNIK NR 1

ANKIETA - BADANIE POTRZEB I PROBLEMÓW MIESZKAŃCÓW W RAMACH OPRACOWYWANEJ STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KRZESZÓW

ZAŁĄCZNIK NR 2

**WARSZTATY – DOTACJE NA PROJEKTY INWESTYCYJNE DLA
SAMORZĄDÓW W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2014 - 2020**

ZAŁĄCZNIK NR 3
FISZKI PROJEKTOWE